

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra mediálních studií

Lucie Kohoutová

**Komparace radničního měsíčníku Praha 1 a
časopisu Pražan**

Bakalářská práce

Praha 2010

Autor práce: **Lucie Kohoutová**

Vedoucí práce: **PhDr. Jan Křeček, Ph.D.**

Oponent práce:

Datum obhajoby:

Hodnocení:

Bibliografický záznam

KOHOUTOVÁ, Lucie. *Komparace radničního měsíčníku Praha 1 a časopisu Pražan*. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, 2010. 75 s. Vedoucí bakalářské práce PhDr. Jan Křeček, Ph.D.

Anotace

Bakalářská práce „Komparace radničního měsíčníku Praha 1 a časopisu Pražan“ pojednává o dvou periodicích, která jsou distribuována občanům městské části Praha 1 - o měsíčníku vydávaném přímo radnicí a o časopise, který vydává opoziční strana Věci veřejné. Záměrem je srovnat tématické zaměření a předkládaný obraz vedení radnice a opozice pomocí metody obsahové analýzy. V úvodu práce je nastíněna terminologie, dostupná literatura, legislativní vymezení a základní problematika radničních periodik, dále existence periodik (pracovně nazývaných „opoziční“), která se vůči radnicím vymezují. V praktické části jsou nejprve charakterizováni jednotliví aktéři, instituce a zkoumaná periodika vč. jejich produkčního zázemí. Těžiště práce leží v kvantitativní obsahové analýze výtisků z období duben 2009 až duben 2010, která přináší odpovědi na položené výzkumné otázky: 1. jaká témata ve zkoumaných časopisech převažují; 2. jak často a s jakým hodnocením se objevuje vedení radnice; 3. jak často a s jakým hodnocením se objevuje opozice; 4. jaká je míra shody v tématech v rámci stejného měsíce a míra vzájemné reflexe časopisů. Závěr práce shrnuje výsledky obsahové analýzy, zasazuje radniční časopis do kontextu mediální krajiny těchto tiskovin a naznačuje možné směry budoucího výzkumu v této oblasti.

Annotation

Bachelor thesis „Comparative analysis of council’s magazine Praha 1 and the Pražan magazine“ deals with two magazines distributed to citizens of Prague 1st city district – the magazine published by city council and the magazine published by Věci veřejné, political party in opposition. The aim of this thesis is to compare preferred topics and image of townhall leadership and political opposition provided by the magazines in question, by means of the content analysis method. In the first part the terminology, related papers, law context and main problematic features of the council magazines are

introduced, followed by description of serials (for which working title “opposition serials” is used) that stand and write against city councils. The following practical part first describes all involved institutions, local actors and the analyzed magazines including their production background. Content analysis of issues published between april 2009 and april 2010 is central to this thesis as it brings answers to the research questions: 1. which topics are the most salient in the analyzed magazines; 2. how often and in which context is portrayed the townhall leadership; 3. how often and in which context is portrayed the townhall opposition; 4. to which extent the magazines cover the same topics and write about each other. The epilogue sums up the results of the content analysis, puts the council magazine into perspective of this particular media landscape and suggests possible directions of future research in this field.

Klíčová slova

Radniční periodika, lokální média, kvantitativní obsahová analýza, Praha 1, opoziční periodika, Věci veřejné, obecní zpravodaje

Keywords

Council magazines, local media, content analysis, Prague 1, opposition magazines, Věci veřejné political party, municipal bulletins

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Vlastní text práce bez anotací a příloh má celkem 93 592 znaků s mezerami, tj. 52 normostran.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna veřejnosti pro účely výzkumu a studia.

V Praze dne 17. května 2010

Lucie Kohoutová

Poděkování

Děkuji PhDr. Janu Křečkovi, Ph.D. za vedení práce, osloveným představitelům institucí za poskytnutí informací a svým blízkým za podporu při psaní této práce.

Obsah

OBSAH.....	8
ÚVOD.....	9
1.RADNIČNÍ A OPOZIČNÍ PERIODIKA V ČESKÉ REPUBLICE.....	13
1.1 TERMINOLOGIE.....	13
1.2 DOSTUPNÁ LITERATURA.....	13
1.3 LEGISLATIVNÍ VYMEZENÍ RADNIČNÍCH PERIODIK.....	14
1.4 HLAVNÍ PROBLEMATICKÉ RYSY RADNIČNÍCH PERIODIK.....	15
1.5 OPOZIČNÍ PERIODIKA.....	19
1.5.1 Vymezení opozičních periodik.....	19
1.5.2 Ekonomické aspekty vydávání opozičních periodik.....	20
1.5.3 Dostupné databáze.....	21
1.5.4 Přehled některých tištěných opozičních periodik.....	23
1.6 ZAŘAZENÍ RADNIČNÍCH A OPOZIČNÍCH PERIODIK NA MAPU MEDIÁLNÍ KRAJINY.....	24
2.CHARAKTERISTIKA MĚSTSKÉ ČÁSTI PRAHA 1 A ZKOUMANÝCH PERIODIK.....	25
2.1 MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA 1 A JEJÍ POLITICKÁ REPREZENTACE – STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA.....	25
2.2 POLITICKÁ STRANA VĚCI VEŘEJNÉ.....	26
2.3 BEZPLATNÁ PERIODIKA DOSTUPNÁ OBČANŮM PRAHY 1.....	27
2.4 ČASOPIS PRAHA 1 – MĚSÍČNÍK MĚSTSKÉ ČÁSTI PRAHA 1.....	28
2.4.1 Redakce a obsah časopisu.....	28
2.4.2 Náklady na vydávání.....	29
2.5 PRAŽAN – ČASOPIS POLITICKÉ STRANY VĚCI VEŘEJNÉ.....	29
2.5.1 Redakce a obsah časopisu.....	30
2.5.2 Náklady na vydávání.....	30
3. KVANTITATIVNÍ OBSAHOVÁ ANALÝZA ČASOPISŮ PRAHA 1 A PRAŽAN	31
3.1 METODA KVANTITATIVNÍ OBSAHOVÉ ANALÝZY.....	31
3.1.1 Formulace výzkumných otázek a hypotéz.....	31
3.1.2 Základní soubor jednotek.....	32
3.1.3 Výběrový soubor.....	33
3.1.4 Definice kódovací jednotky.....	33
3.1.5 Kódovací kniha.....	34
3.1.6 Zkušební kódování.....	35
3.1.7 Sběr dat.....	35
3.1.8 Analýza získaných dat.....	35
3.2 VÝSLEDKY KVANTITATIVNÍ OBSAHOVÉ ANALÝZY.....	36
3.2.1 Srovnání tematického zaměření časopisů Praha 1 a Pražan.....	36
3.2.2 Srovnání obrazu a zastoupení vedení radnice a opozice v časopisech Praha 1 a Pražan.....	41
3.2.3 Průnik témat a vzájemná reflexe.....	50
3.3 ZÁVĚRY KVANTITATIVNÍ OBSAHOVÉ ANALÝZY.....	51
ZÁVĚR.....	56
SUMMARY.....	59
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	60
POUŽITÁ LITERATURA.....	61
SEZNAM PŘÍLOH.....	69

Úvod

Jak se dozvídáme o aktuálním dění v nejbližším okolí místa, kde žijeme – své čtvrti, městské části, městě, kraji? Částečně se k nám informace dostávají díky vlastnímu každodennímu pozorování či osobám, s nimiž jsme v kontaktu; ovšem stejně jako v případě celorepublikových či zahraničních zpráv jsme převážně odkázáni na mediované obsahy v nejrůznějších podobách. Lokální události a témata, které jsou dostatečně překvapivé, negativní, spojené s celebritou atd., zkrátka zajímavé z hlediska zpravodajských hodnot (Galtung, Ruge, 1999), nám nejspíš budou zprostředkovány i celostátními médii; naprostá většina rozhodnutí radnice však na jejich práh zveřejnění nedosáhne, jakkoli náš každodenní život patrně ovlivní mnohem výrazněji a bezprostředněji než ropná skvrna nebo karneval v Riu. Jedním z médií, zaplňujících toto „informační vakuum“, jsou periodika vydávaná radnicí, obvykle hrazená z obecního rozpočtu a distribuovaná zdarma do všech domácností. Jedná se o velmi specifickou, poněkud kontroverzní a přitom nepříliš probádanou oblast mediální krajiny.

Existují autoři, kteří tato periodika označují spíše za „prostředníka zvolené politické reprezentace“ (Osvaldová, 2007, s. 52) nebo součást public relations vedení radnice (Čížek, 2007), tudíž na ně nevztahují nároky např. na neutralitu či úplnost a relevanci předkládaných informací. Tento názor je pochopitelný a praxí často potvrzovaný, nelze jej však přijmout bez výhrad. Za prvé, vzhledem k „mikroúrovni“, o jaké radniční tiskoviny informují, jsou často jedinými zdroji informací o dění na radnici i na ulici, které má obyvatelstvo k dispozici. V tu chvíli se jejich jednostrannost stává problémem, neboť zatímco aktuální vedení radnice má jejich prostřednictvím možnost prezentovat občanům svá preferovaná témata (koncept nastolování agendy¹), návrhy a stanoviska opozice (byť třeba kompetentnější či pro obec výhodnější) se k nim nedostanou. Neexistence opozice na stránkách radničních periodik tak může ovlivňovat nejen obeznámenost občanů se skutečným děním v jejich okolí (například včasné uveřejnění informací o potenciálních developerských projektech či zmenšení parku), ale

¹Agenda-setting neboli koncept nastolování agendy je „teorie o přenosu důležitosti témat z masmediálního obrazu světa do obrazu světa v našich hlavách“ („a theory about the transfer of salience from the mass media's pictures of the world to those in our heads“, McCombs, Ghanem, 2001, s. 67)

též rozložení politických sil na radnicích. Jsou-li radniční časopisy ve vytváření pozitivního PR vedení radnice (a naopak upozadování opozice) úspěšné, mohou aktuálně vládnoucím stranám pomoci vyhrát i v dalších komunálních volbách. Nejsou to jen fotografie starosty při otevírání tu aquaparku, tu nové silnice, nejlépe za asistence jásajícího davu dětí - byly zaznamenány i případy, kdy byl radniční časopis použit pro předvolební kampaň zcela explicitně (např. Hálek, 2008, s. 19). Druhým argumentem proti takovému chápání radničních periodik je prostý fakt, že jsou obvykle hrazena z obecního rozpočtu, tj. daní všech občanů, a neměla by tudíž sloužit jen vedení radnice. Naopak v zájmu obce a jejích obyvatel je poskytování pokud možno úplných a včasných informací o aktuálním dění. V neposlední řadě je jako PR tiskovinu nevnímají ani samotní příjemci či potenciální přispěvatelé, což ve svých textech konstatují i Osvaldová a Čížek (op.cit.).

Existují ovšem případy opozice, která po odepření přístupu do obecního zpravodaje (či z jiných důvodů) začala vydávat vlastní titul, a právě na jeden takový jsem se rozhodla zaměřit. Jedná se o list Pražan, vydávaný stranou Věci veřejné v městské části Praha 1 již od roku 2002. Věci veřejné jsou po Občanské demokratické straně druhou nejsilnější stranou v 35-členném zastupitelstvu této městské části a podívat se na jejich komunikaci s občany je o to zajímavější, že kromě komunální politiky je o nich čím dál více slyšet i v souvislosti s blížícími se parlamentními volbami. Většina aktuálních průzkumů veřejného mínění straně přisuzuje překročení pětiprocentní hranice pro vstup do Poslanecké sněmovny (CVVM, 2010; Factum Invenio, 2010).

Záměrem prezentovaného výzkumu je rozšířit nepříliš početný seznam prací, které se radničními periodiky zabývají, a obohatit jej o novou perspektivu, totiž existenci opozičních zpravodajů. Na příkladu Prahy 1 - obce, kde je vydáván jak radniční, tak k němu opoziční měsíčník - bude analyzováno, jak odlišný či případně shodný obraz dění na radnici i v ulicích předkládají tato dvě periodika občanům, ať už z hlediska tematického zaměření či obrazu politické reprezentace. Jejich rozbor také umožní alespoň přibližně zasadit radniční měsíčník do dosud známého území mediální

krajiny radničních periodik, tj. srovnat jej v závěru se zjištěními projektu Radniční listy bez cenzury (Kužílek, 2006), který se věnoval problematice politické plurality a zneužívání radničních periodik, a dalších zdrojů.

Teoretická část práce shrnuje dostupnou literaturu, hlavní problematické rysy radničních tiskovin, jejich legislativní ukotvení a také stručně charakterizuje periodika, která zde označuji jako opoziční. Následuje praktická část s charakteristikou aktérů, kterými se výzkum zabývá: městské části Praha 1 a její politické reprezentace, politické strany Věci veřejné, mediální krajiny Prahy 1 a obou zkoumaných periodik – radničního měsíčníku Praha 1 a měsíčníku Pražan. Kapitola 3 je věnována popisu a zjištěním výzkumu provedeném metodou kvantitativní obsahové analýzy, která se zaměřuje na následující okruhy:

1. odlišné tematické zaměření periodik, míra jejich politického obsahu;
2. prostor a způsob prezentace vedení radnice a opozice v obou tiskovinách;
3. průnik témat v rámci jednoho měsíce mezi oběma periodiky a jejich vzájemná reflexe.

Závěr práce pak přináší shrnutí výsledků obsahové analýzy, zasazení radničního měsíčníku Praha 1 do kontextu ostatních radničních tiskovin a naznačuje možné další směry výzkumu.

Změny oproti tezím

Oproti původním tezím této bakalářské práce bylo prodlouženo zkoumané časové období – aby byl výzkum průkaznější z hlediska charakteristiky zkoumaných periodik, byl základní soubor pozměněn na výtisky z měsíců duben 2009 – duben 2010. Seznam literatury byl doplněn o další použité práce a zdroje, název se zkrátil. Zamýšlené dotazníkové šetření se vzhledem k nízkému počtu zkoumaných periodik (2)

a různé míře dostupnosti informací o nich ukázalo jako nevyhovující a bylo nahrazeno osobní komunikací s kompetentními osobami. Bylo také upuštěno od původního záměru doplnit kvantitativní šetření ještě o kvalitativní analýzu rámování – již samotná kvantitativní obsahová analýza poskytla průkazné údaje o odlišnosti obrazu vedení radnice i opozice ve zkoumaných periodicích a jejich různém vyznění; navíc skutečně kvalitní a hloubkový rozbor framingu by si vyžádal samostatný výzkum, kterému se ráda budu věnovat při jiné příležitosti, například v diplomové práci.

1. Radniční a opoziční periodika v České republice

1.1 Terminologie

Jak shrnuje Hálek (2008) ve své práci, pro tento specifický druh periodik se v odborné literatuře (která k tomuto tématu není příliš rozsáhlá) i publicistice používá několik odlišných termínů. Projekt Radniční listy bez cenzury má sice v názvu termín *radniční listy*, ovšem pracuje spíše s termínem *radniční periodika*. K tomuto neutrálnímu termínu se přiklánějí i Osvaldová (2007) a Syndikát novinářů České republiky (2006), lze narazit i na vágnější označení *radniční tiskoviny* (Osvaldová *ibid.*). Studentské práce pracují spíše s termínem *obecní zpravodaj* (např. Šedá, 2009; Hálek, 2008; Děd, 2009; Tichota, 2008). Pro účely této práce bude pro svou neutralnost používán termín *radniční periodika*.² *Opoziční periodikum* je můj vlastní pracovní termín, jehož bližšímu vymezení je věnován oddíl 1.5.1.

1.2 Dostupná literatura

Vzhledem k rozšíření radničních periodik a jejich ne zcela jasnému vnímání ze strany odborné i laické veřejnosti je překvapivé, jak málo literatury se jim věnuje. Dva anglické texty, *Making Local News* (Kaniss, 1997) a sborník *Local Journalism and Local Media* (Franklin, 2006) se shodně zabývají komerční, případně komunitní či občanskou sférou lokálních médií, radniční časopis („Council’s own magazine“) zmiňuje pouze Shirley Harrison v druhém z nich (s. 185) ve svém příspěvku zabývajícím se Public Relations místních samospráv. Lokálním médiím a částečně i radničním (obecním) periodikům je věnován sborník z konference *Regionální média v evropském kontextu* (Waschková-Císařová, 2007). Rozsáhlý výzkum radničních periodik představuje projekt *Radniční listy bez cenzury*, který realizovalo občanské

²Ještě doplníme, že anglický termín pro radnicí vydávaná periodika je *council* (příp. přivlastňovací *council’s*) *magazine*; termín *local press*, tak jak je chápán mj. sborníkem *Local Journalism and Local Media. Making the Local News* (Franklin, 2006), označuje běžné na samosprávě nezávislé noviny určené obyvatelům určité obce či regionu, vydávané komerčními subjekty nebo komunitami apod.

sdužení Oživení ve spolupráci s Otevřenou společností, o.p.s., a občanským sdužením Iuridicum Remedium. Jeho záměrem bylo popsat typické rysy těchto tiskovin, identifikovat prvky přispívající k vyšší pluralitě názorů a na základě zjištění výzkumu zpracovat pravidla pro vydávání kvalitního radničního periodika (Kužílek, 2006). Kromě analýzy legislativních souvislostí (z jejichž zjištění cituji v následující kapitole Legislativní vymezení radničních periodik) byl v jeho rámci proveden průzkum 100 různých radničních periodik, který se věnoval jak ekonomickým a personálním podmínkám jejich vydávání, tak obsahové analýze. Přehledný popis radničních periodik (obecních zpravodajů) Karlovarského kraje podává ve své rigorózní práci Pavel Hálek (2008) – právě z ní a také ze závěrečné zprávy projektu Radniční listy bez cenzury vychází jak následující popis problematických rysů radničních periodik, tak závěrečné umístění zkoumaného radničního časopisu Praha 1 na mapu tohoto mediálního území.

Přehled starších studentských prací věnovaných místnímu tisku poskytuje ve své práci Hálek (2006, s. 9), v nedávné době se místním či radničním periodikům věnovali také další autoři (např. Šedá, 2009; Děd, 2009; Tichota, 2008, 2005).

1.3 Legislativní vymezení radničních periodik

Platné zákony České republiky radniční periodika nijak specificky neupravují. Velmi komplexní rozbor legislativních souvislostí radničních tiskovin poskytuje Helena Svatošová ve své Analýze právních souvislostí radničních listů (Svatošová, 2006), která je součástí projektu Radniční listy bez cenzury; vzhledem k rozsahu a záměru práce se zde omezím na stručné resumé nejdůležitějších norem a principů Svatošovou prezentovaných. Jelikož se jedná o tiskoviny určené k veřejnému šíření, podléhají radniční periodika zákonu č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon). Roli radničního periodika ve veřejném prostoru a požadavky na politickou pluralitu jeho obsahu lze

interpretovat pomocí zákona č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod. Ta stanoví, že „výklad a používání zákonné úpravy všech politických práv musí umožňovat a ochraňovat svobodnou soutěž politických sil v demokratické společnosti“ (čl. 22). Dále zaručuje právo na svobodu projevu v čl. 17, který v odstavci 5 říká, že „Státní orgány a orgány územní samosprávy jsou povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti. Podmínky a provedení stanoví zákon.“ Tímto zákonem je myšlen mj. i zákon č. 128/2000 Sb., o obcích a analogický zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, které však konkrétní povinnosti vydávání radničního periodika neobsahují – zákon o obcích uvádí pouze, že obec má pečovat o uspokojování potřeb svých občanů, včetně potřeby informací (§ 35, odst. 2).

1.4 Hlavní problematické rysy radničních periodik

Jak píše Tušer, „Lokální a regionální média mají schopnost bezprostředně ovlivňovat myšlení a konání adresátů. I Martinides (1958) tvrdí, že *„jsou nejsilněji svázaná s územím, mají se svými adresáty silný kontakt, působí politicky, přes nízký náklad mají často silnější účinek než deníky.“* Tato schopnost je nesmírně důležitá v současnosti, kdy souběžně působí globalizace a regionalizace (lokalizace).“ (2007, s. 25). Mají-li radniční periodika jakožto součást lokálních médií takový vliv, měli bychom se blíže podívat na jejich problematické rysy.

První kontroverze obecních zpravodajů spočívá již v tom, jak je v kontextu mediální krajiny vnímat. Jsou to standardní zpravodajská periodika, na která bychom měli tudíž uplatňovat stejná kritéria jako na ostatní zpravodajské obsahy - tj. požadavek na nezávislost, relevanci, vyváženost, nestrannost a úplnost informací (McQuail, 2007) - nebo se jedná o PR tiskovinu, srovnatelnou s periodikem vydávaným např. telefonním operátorem pro jeho klienty? V odborné literatuře i publicistických zdrojích se objevují oba přístupy. Příkladem prvního je mj. stanovisko Syndikátu novinářů ČR z roku 2006, které tyto zpravodaje považuje za „informační tiskoviny“ vedení radnice, jejichž

vydávání pod názvem Noviny, Zpravodaj apod „přispívá k matení veřejnosti a k nepřijatelnému zaměňování propagačních tiskovin se zpravodajskými periodiky.“(Syndikát novinářů ČR in Osvaldová, 2007). Sama Osvaldová zpravodaje označuje za oficiální věstník a ne „noviny v pravém slova smyslu“ (ibid). Za standardní klientský časopis a „základní PR prvek komunikace mezi úřadem a veřejností“ považuje obecní zpravodaje komentář v časopise Strategie (Čížek, 2007). Podle těchto autorů by tedy eticky vystupující vedení radnice mělo otevřeně přiznat propagační roli radnicí vydávaných tiskovin a vyhnout se pojmenování vytvářející dojem nestranného zpravodajství (Listy, Zpravodaj atd.), jak se bohužel v České republice děje. Problém tohoto přístupu tkví v tom, že zatímco komerční subjekty své klientské časopisy distribuují za vlastní prostředky svým klientům, radnice je financují z obecního rozpočtu a rozesílají je zpravidla všem obyvatelům obce bez ohledu na jejich politické preference.

Druhý pohled na obecní zpravodaje právě aspekt financování zohledňuje a například celý projekt Radniční listy bez cenzury vychází z premisy, že za veřejné prostředky mají být obyvatelstvu poskytovány vyvážené informace, mířící i k voličům jiných stran než stran právě vládnoucí koalice či strany. V jeho závěrečné zprávě je dokonce vysloven požadavek, aby zpravodaje dodržovaly pravidla platná pro média veřejné služby, a výzva ke změně zákona o obcích a krajích v tomto smyslu (Kužilek, 2006). Rovněž Hálek (2008) zkoumá názorovou pluralitu a míru zastoupení starosty a lokálních politiků v radničních periodících Karlovarského kraje z podobných pozic – radniční periodika se často ocitají v pozici informačního monopolu na dění v obci (s. 6 - pro komerční vydavatelství je vydávání tiskoviny pro lokálně omezený trh ekonomicky nerentabilní a celostátní média zase z ekonomických či programových důvodů nejsou schopna věnovat každé obci informační pokrytí stejné úrovně jako obecní zpravodaj), neměla by proto být jednostrannou prezentací úspěchů starosty.

Samotní příjemci těchto periodik je pak dle Osvaldové (2007) často vnímají jako tištěné zpravodajství v běžném slova smyslu, podávající důvěryhodný obraz o

skutečném dění v obci, k čemuž mohou přispívat i již zmíněné názvy obsahující často slova Zpravodaj, Noviny, Listy apod.

Dalším popsaným problémem je radnicí často deklarovaná apolitičnost (Kužilek, 2006, s. 6) a odmítání polemiky, která však zpravidla slouží jako maskování neochoty ke zveřejňování opozičních názorů (eufemismus pro cenzuru). Taková vydavatelská politika se pak odráží i v procesu gatekeepingu³ – je-li obsah nastaven „apoliticky“, tvořen převážně zaměstnanci radnice a redakční rada nemá ve svých řadách zástupce opozice, lze očekávat, že při všech úrovních selekce (výběr pokrývaných témat, způsob jejich pokrytí redaktory, finální schválení redakční radou) budou kritické, alternativní či opoziční názory vyřazeny z informačního toku. Existenci této praktiky dokazuje fakt, že někteří z takto „vyvržených“ autorů se obrátili i na Komisi pro etiku při SNČR (Osvaldová, 2007).

Pokud tedy přistoupíme na argumentaci, že informování občanů za peníze z veřejných rozpočtů by nemělo sloužit pouze aktuálnímu vedení radnice, ale rovnoměrně prezentovat celé názorové a stranické spektrum obecního zastupitelstva a umožňovat tak svobodnou politickou soutěž, narazíme v radničních periodících na tyto problematické rysy:

³Gatekeeping je termín – metafora amerického sociálního psychologa Kurta Lewina, popisující selekci informací na cestě od zdroje k příjemci. Komunikační tok je na určitých místech („gates“ - brány) z kapacitních i jiných důvodů podroben třídění na zprávy, které jsou vyřazeny a ty, které pokračují dál do procesu zpracování mediální organizací a mohou se tudíž dostat k publiku. Osoby, provádějící tento výběr, nazval Lewin „gatekeepers“ – vrátní. První výzkum gatekeepingu provedl začátkem 50. let David Manning White (White in Tumber, 1999), komplexnější pohled na tento proces přinesla práce Pamelý Shoemaker z r. 1991, která předkládá několikastupňový model gatekeepingu („definován jako širší proces kontroly informací čítající všechny aspekty kódování sdělení“ - „defined as a broader process of information control that includes all aspects of message encoding“, Shoemaker in Berkowitz, 1997). V něm se nevyskytuje jen jedna selektující osoba, ale hned několik na různých stupních komunikačního procesu; zprávy jsou gatekeepery nejen selektovány, ale též zadržovány, načasovávány či tvarovány (shaped). Shoemaker také identifikuje nejrůznější vlivy působící na tuto selekci a tvarování – od osobnosti gatekeepera přes rutiny mediální organizace až po vnější vlivy jako např. zájmové skupiny, inzerenty, zdroje, trhy atd.

1. neexistence diskuse, minimální prostor pro prezentaci opozičních názorů pod záminkou apolitičnosti periodika či nedostatku prostoru pro polemiku;
2. zneužívání periodika, hrazeného z veřejných zdrojů, k pozitivnímu PR (public relations) vedení radnice, zvláště starosty a zvláště v předvolebním období;
3. nepřítomnost opozice v redakčních radách a tudíž její minimální vliv na obsah periodika;
4. velké množství nepodepsaných článků.

Z Hálkova textu (2008, s. 115) i projektu Radniční listy bez cenzury (Kužílek, 2006, s. 5) dále vyplývá, že tyto rysy se více projevují u radničních zpravodajů velkých měst spíše než menších obcí.

Co se týče personálního zajištění redakce a autorství publikovaných textů, závěry projektu Radniční listy bez cenzury potvrzují vlastní čtenářskou zkušenost s těmito periodiky: obsah je často vytvářen přímo politiky, zaměstnanci radnice či jinými účastníky obecního dění (např. vedoucí spolků, ředitelé škol apod.), kteří jen zřídka mají novinářské vzdělání či předchozí zkušenosti z oboru (viz též Hálek, 2008, s. 64). To se v obsahu radničních periodik může projevit dvojnásobným způsobem: za prvé v loajalitě k oficiálním stanoviskům vedení radnice (viz výše popisovaný proces gatekeepingu), neboť si vzhledem k existenční závislosti na zaměstnavateli lze těžko představit, že by zaměstnanec radnice (nebo externí firmy, pro niž je příprava časopisu zdrojem příjmu) připravil k otištění materiál výrazně odlišný od názoru vedení radnice; za druhé kolísavou stylistickou a žánrovou úrovní radničních periodik – otištěné články obvykle nesplňují nejen kritéria zpravodajských žánrů (jako např. neutralita či úplnost), ale často mohou být těžko zařaditelné i v rámci publicistických kategorií jako komentář či reportáž. Otázky po profesní a etické kvalitě tohoto druhu žurnalistiky si položila i Komise pro etiku při Syndikátu novinářů ČR, která se na Syndikát obrátila s dotazem, „zda člověk prohlašující se za novináře může být zároveň zaměstnancem například

radnice“ (Osvaldová, 2007). Dle Syndikátu „nelze najít zcela spolehlivé jednotné měřítko pro stanovení jisté závislosti [myšleno na vydavateli, tj. radnici – pozn. aut.] a (že) je skutečně nutné přistupovat k závěru individuálně.“ (Stanovisko členské komise SNČR ke členství novinářů z časopisů, vydávaných úřady, 2004)

1.5 Opoziční periodika

1.5.1 Vymezení opozičních periodik

Výše zmíněné cenzurní zásahy a odmítání polemiky mohou někdy opozici nebo občany, připravené o možnost komunikovat s obyvateli obce skrze oficiální radniční periodikum, motivovat k založení vlastní informační platformy, například internetového fóra nebo časopisu. Politické strany přicházejí s podobně orientovanými periodiky často před volbami, kritika vedení radnice je tudíž součástí předvolební kampaně (z poslední doby jmenujme např. Pražské listy, které vydává a nechá distribuovat do pražských schránek Česká strana sociálně demokratická⁴). Tyto předvolební magazíny však vzhledem k jejich obvykle časově omezenému vycházení nepovažují za opoziční periodika jako taková. Opoziční periodika si pracovníě definují takto:

1. vymezují se vůči vedení radnice a/nebo oficiálnímu radničnímu časopisu;
2. jejich cílem je mj. přinášet informace o dění na radnici a v obci, které vedení radnice nesděluje v dostatečné míře či potlačuje, a umožnit zveřejnění alternativních názorů;
3. jsou primárně určeny jasně definovanému publiku – obyvatelům obce či regionu, obeznámeným alespoň základně s politickými a reáliemi daného místa;

⁴Mimořádně, tento titul, byť evidentně veřejně šířen, není zřejmě registrován v Evidenci periodického tisku MK ČR – není v ní dohledatelný a ani jeho výtisky neobsahují evidenční číslo.

4. jsou vydávány opozičními zastupiteli, občanskými sdruženími či soukromými osobami, obvykle nezávislými nebo spojenými s politickou stranou, která je v opozici vůči vedení radnice;

5. jejich vydávání je dlouhodobé; mohou vycházet pravidelně či jako občasník, jejich existence však není omezena jen na předvolební období.

1.5.2 Ekonomické aspekty vydávání opozičních periodik

Zatímco radnice mají na výrobu i distribuci radničních periodik k dispozici z obecního rozpočtu prostředky i v řádech milionů korun⁵ a k tomu dostatečné personální zajištění v podobě vlastních zaměstnanců nebo externí firmy, pro niž je tvorba zpravodaje součástí pracovní náplně, opoziční tiskoviny jsou zajišťovány ze soukromých zdrojů (finančních i personálních) samotnými politickými stranami, zastupiteli či občanskými sdruženími. To zvláště u malých stran či neziskových organizací znamená minimální dostupné prostředky na tyto aktivity. Finančně výrazně méně náročné je publikování na internetu, které je navíc realizovatelné pro každého s internetovým připojením – stačí si založit blog či zaregistrovat webovou stránku, která vzhledem k dnešním technickým možnostem může plnit též roli archivu starších článků či diskusního fóra. Nevýhodou tohoto řešení oproti klasické distribuci do poštovních schránek je však redukce potenciálních čtenářů na ty, kteří mají jednak možnost internetového připojení (podle údajů Českého statistického úřadu mělo v roce 2009 připojení k internetu 49,2% českých domácností, internet v posledních 3 měsících využilo 55,9% obyvatel ČR, Český statistický úřad, 2009), jednak o existenci opozičního periodika vědí a mají aktivní zájem si jej vyhledat.

⁵ Například Praha 1 vydala v roce 2009 na svůj měsíčník 2,8 milionu korun (Schválený rozpočet na rok 2009, 2009), pražský magistrát téměř 27 milionů (Soubor rozpočtů hl.m.Prahy na rok 2009, 2009).

Vzhledem k naznačeným překážkám se domnívám, že opoziční zpravodaje nejsou příliš rozšířené; pokud existují, vyskytují se spíše ve větších městech a jejich okolí a vycházejí měsíčně nebo s nepravidelnou periodicitou jako občasníky. Jedná se o hypotézu, jejíž ověření by si vyžádalo skutečně důkladný průzkum existence opozičních periodik - od důvodu vzniku konkrétního titulu přes personální, finanční a technické podmínky produkce, propojení s konkrétní politickou stranou či hnutím až po analýzu obsahu a srovnání s periodikem, vůči kterému se vymezují. Takový projekt by vydal na samostatný, obsáhlý výzkum, proto se v rámci této práce omezím na stručný přehled některých opozičních periodik, s jejichž existencí jsem obeznámena.

1.5.3 Dostupné databáze

Jak již bylo řečeno výše, radniční i opoziční periodika jakožto tiskoviny určené k veřejnému šíření podléhají tiskovému zákonu, z čehož vyplývá mj. oznamovací povinnost evidenci periodického tisku Ministerstva kultury České republiky. To k 1. květnu 2010 eviduje 2346 periodik v kategorii Obecní zpravodaje. Většinou je jako vydavatel uvedena sama obec, ovšem toto číslo zahrnuje i časopisy vydávané jinými subjekty – z evidence je vidět, že tato kategorie není omezená pouze na periodika vycházející skutečně pod záštitou radnice, ale jsou v ní klasifikovány i tiskoviny lokální na radnici nezávislé nebo vyloženě opoziční (např. Věci černošické, Ďáblické fórum). Toto zjištění potvrzuje i pracovník Evidence Jan Šulc, podle nějž je kritériem pro zařazení periodika do kategorie Obecní zpravodaje lokálně zaměřený obsah, nikoli status vydavatele (osobní komunikace 30. dubna 2010). Zjistit počet evidovaných opozičních periodik tedy sama databáze bez dalších zdrojů neumožňuje, navíc kromě Obecních zpravodajů je lze najít též v kategorii „Další tiskoviny pro veřejnost (nelze jinam zařadit)“, kde je přihlášen Pražan, nebo v kategorii Orgány odborů, politických stran, spolků atd., kde najdeme periodika stranická.

Obecními tiskovinami se dříve zabývalo také Národní informační a poradenské středisko pro kulturu (NIPOS), které se zaměřuje na rozvoj místní a regionální kultury.

Dle informací poskytnutých Janou Radovou, vedoucí Útvaru CIK (Centrum informací a statistik kultury), však NIPOS již tři roky článkovou bibliografií těchto periodik nedělá a evidenci tudíž nevede (osobní komunikace 30. dubna 2010), pro její získání odkazuje na Ministerstvo kultury.

Dalším zdrojem informací o obecním tisku je Národní knihovna České republiky, jelikož z §9 zákona č. 46/2000 Sb. (tiskový zákon) vyplývá vydavateli periodického tisku povinnost zasílat jí povinné výtisky, na jejichž základě knihovna aktualizuje svůj katalog. Radniční periodika jsou knihovnou evidovány jako Místní časopisy, podobně jako v případě Evidence periodického tisku Ministerstva kultury tato kategorie obsahuje i časopisy vydávané jiným orgánem než radnicí, pokud mají lokálně omezený obsah a distribuci. V této kategorii najdeme také lokální tisk vydávaný komerčními subjekty. Opoziční periodika vydávaná přímo politickou stranou mohou být klasifikována také jako Časopisy politických stran a hnutí, jako je tomu v případě Pražanu.

Z výše uvedeného vyplývá, že existující opoziční zpravodaje jsou v dostupných evidencích a databázích „smíšeny“ jak s radničními periodiky, vůči nimž se vymezují, tak s místními inzertními časopisy i klasickým lokálním tiskem. Dalším zdrojem nepřesností, které zmiňuje Hálkovo šetření (2008, s. 28) i oslovení zástupci institucí, je fakt, že někteří vydavatelé si nejsou vědomi či nevykonávají povinnosti vyplývající jim z tiskového zákona, mj. zasílání povinných výtisků a oznámení o ukončení vydávání. Aktuálně vycházející opoziční periodika tudíž nejsou v dostupných katalozích jednoduše vyhledatelná „jedním kliknutím“, tyto databáze ovšem poskytují seznam titulů, jehož dalším detailním ověřováním, porovnáváním s jinými zdroji a tříděním lze na opoziční periodika narazit. Jako zdroj informací o nich se kromě osobní zkušenosti či zmínek v ostatním tisku nabízí internetové vyhledávání – ze všech těchto zdrojů vychází pro ilustraci následující krátký přehled některých tištěných opozičních periodik.

1.5.4 Přehled některých tištěných opozičních periodik

V Rožmitále pod Třemšínem vydávají zastupitelé za ODS občasník Necenzurované Rožmitálsko s podtitulem Zpravodaj zastupitelů města za ODS. Tento formou spíše leták je kriticky namířen vůči radnici, vedené aktuálně koalici komunistů, sociálních demokratů a nezávislých. Radnice společně s ostatními obcemi v okolí vydává Třemšínské listy, dostupné v mikroregionu Třemšín, ve kterých si starosta (KSČM) na apolitičnost nehraje: např. v posledním, květnovém čísle autorům „periodického pamfletu“ Necenzurované Rožmitálsko vzkazuje, že se „popasujeme příště“, protože toto číslo již bylo naplněno (Vondrášek, 2010). Na severní Moravě vznikl v roce 2005 Havířovský objektiv původně také jako protiváha radničnímu periodiku, ovšem jeho aktuální na internetu dostupná čísla vypadají spíše jako běžné inzertní noviny s několika PR články. V Praze 8 vychází občasník Ďáblické fórum, který vydávají opoziční zastupitelé jako odpověď na radniční Ďáblický zpravodaj, který starostka a radní údajně zneužívá k osobním útokům na kritiky, aniž by jim poskytla prostor nebo právo na odpověď. Věci veřejné vydávají kromě magazínu pro občany Prahy 1 svůj časopis Pražan také ve verzi pro Prahu 5, zaměřující se hlavně na kontroverzního starostu Milana Jančíka (ODS). Od prosince 2009 vychází také celopražská mutace časopisu Pražan, založená na podobném obsahovém modelu – stanoviska politiků VV ke kauzám či plánům v jednotlivých městských částech, rozhovor s Radkem Johnem, dopisy čtenářů, celebrita a hlavně představení vlastního volebního programu. Věci veřejné jsou aktivní také v Ostravě, kde od ledna 2010 vychází skupinou občanů založený časopis Ostravak, jehož součástí je vložený list s informacemi o programu a činnosti stany v Moravskoslezském kraji. Černošická odnož VV, která se nedávno přejmenovala na Věci černošické, je v opozici na radnici této středočeské obce a vydává vlastní Zpravodaj Věci černošické, vymezující se vůči radničním Informačním listům.

1.6 Zařazení radničních a opozičních periodik na mapu mediální krajiny

Vzhledem k lokálně omezenému distribučnímu okruhu patří radniční (i opoziční) periodika jednoznačně do skupiny lokálních médií (Tušer, 2007). Tušer dále rozeznává i média *sublokální*, vydávaná pro ještě omezenější okruh příjemců než média obecní, například školami, firmami či městskými částmi (sem patří zkoumané časopisy Praha 1 a Pražan). Použijeme-li Curranův „sektorový“ model, pak opoziční periodika jasně splňují kritéria nejvyšší vrstvy občanského sektoru: „jsou napojena na kolektivní organizace, jejichž cílem je, přinejmenším v principu, snaha oslovit veřejnost v její obecnosti a dosáhnout tak širší podpory. (...) [V]olí většinou konfrontační přístup a zachovávají a přiživují specifický pohled na společnost, který odráží závazky vůči organizované skupině a její priority.“ (Curran, 1996, in Jiráček, Říhová, 2000). Do této vrstvy řadí Hálek (2008, s. 14) s výhradou také periodika radniční. Závěrečná zpráva projektu Radniční listy bez cenzury od radničních periodik požaduje dodržování pravidel médií veřejné služby (Kučílek, 2006, s. 13). Byť jsou obvykle placena z veřejných peněz a jejich přísnější regulace by společnosti prospěla, takové zařazení nemá oporu v české legislativě – radnice v žádném případě nejsou provozovateli ze zákona.

2. Charakteristika městské části Praha 1 a zkoumaných periodik

2.1 Městská část Praha 1 a její politická reprezentace – stručná charakteristika

Městská část Praha 1 je sídlem hlavních politických, vzdělávacích i kulturních institucí ČR, unikátní historickou rezervací, která je mj. součástí seznamu světového kulturního dědictví UNESCO, a správním orgánem s ročním rozpočtem 1,3 miliardy Kč (Schválený rozpočet 2009 – příjmy a výdaje)⁶. Na ploše představující cca 1% rozlohy Prahy žije 30 343 stálých obyvatel (údaj z r. 2009), což představuje přibližně 2,5% obyvatelstva hlavního města, a sídlí v ní více než 31 tisíc ekonomických subjektů. V určitých ukazatelích je městská část vůči hlavnímu městu jako celku, resp. celé republice, vysoce nadprůměrná – například téměř 25% obyvatelstva nad 15 let má vysokoškolské vzdělání, více než 70% se hlásí k římskokatolickému vyznání a nachází se zde 60% pražských muzeí a galerií (Městská část Praha 1, Informace o území, 2010).

Poslední komunální volby v této městské části, konané v roce 2006, vyhrála Občanská demokratická strana a získala tak 17 křesel v 35-členném zastupitelstvu, 6 z 9 radních a samozřejmě post starosty. Původně zvoleného Petra Hejmu po jeho odvolání v listopadu 2009 nahradil Filip Dvořák (rovněž ODS), dosavadní radní pro územní rozvoj a vnější vztahy, též člen zastupitelstva hlavního města Prahy. Aktuální složení zastupitelstva Prahy 1 je následující:

Občanská demokratická strana.....18

⁶Pro srovnání: Magistrát hlavního města Prahy v roce 2009 hospodařil s rozpočtem téměř 49 miliard, všechny pražské městské části dohromady téměř 13 miliard. (Soubor rozpočtů vlastního hl.m.Prahy a městských částí hl.m.Prahy na r. 2009, Příloha č. 1)

Věci veřejné.....	8
Česká strana sociálně demokratická.....	3
TOP 09.....	3
Strana zelených.....	2
Bez klubové příslušnosti.....	1

Radu aktuálně tvoří 5 politiků ODS a 2 zástupci ČSSD, 2 místa zůstávají neobsazená (Městská část Praha 1, Seznam politických klubů, 2010; Seznam členů rady, 2010).

2.2 Politická strana Věci veřejné

Strana Věci veřejné byla registrována Ministerstvem vnitra v červenci 2002 (Seznam politických stran a hnutí, únor 2010). V komunálních volbách, konaných v listopadu téhož roku, sestavila kandidátku pro zastupitelstvo městské části Praha 1 a podařilo se jí získat 1 zastupitelské křeslo (Databáze Volby.cz, Výsledky voleb do zastupitelstev obcí 2002). V opozici začala strana vydávat časopis Pražan, distribuovaný zdarma do schránek občanům Prahy 1. V následujících volbách v roce 2006 již v Praze 1 VV získaly přes 20% hlasů a 9 zastupitelů, kandidatura do zastupitelstva hlavního města Prahy a Prahy 7 ke zvolení nevedla (Databáze Volby.cz, Výsledky voleb do zastupitelstev obcí 2006). Od těchto voleb vznikají postupně místní organizace v dalších částech Prahy, zvláště aktivní je stranický klub na Praze 5, vzniklý v roce 2008, který rovněž vydává časopis Pražan kritizující tamní radnici. V současnosti existuje klub VV v téměř každém pražském obvodu a od prosince 2009 vychází také celoměstská varianta jejich časopisu. Strana právě sestavuje krajské kandidátky pro nadcházející volby do poslanecké sněmovny a média jí věnují čím dál větší pozornost – jejím předsedou se v červnu 2009 stal mediálně velmi známý bývalý novinář Radek John, dříve jedna z předních tváří TV Nova⁷. Strana se zviditelnila i loňskými květnovými volbami do Evropského parlamentu, když v hlasování předčila i parlamentní Stranu zelených nebo

⁷V lednu byl dle šetření agentury GfK nejdůvěryhodnějším předsedou politické strany, když předstihl i Karla Schwarzenberga (GfK, 2010).

SNK-ED (Volby.cz, Volby do Evropského parlamentu 2009, Celkové výsledky hlasování.). V aktuálních průzkumech veřejného mínění jim je přisuzován volební zisk nad 5%, zaručující vstup do sněmovny (Stranické preference a volební model v únoru 2010, CVVM, 2010; Factum Invenio, 2010). V podzimních komunálních volbách je patrně také čeká úspěch, dle prosincového průzkumu společnosti STEM/MARK (Marek, 2010) by v Praze 1 získali až 37% hlasů, ve „velké Praze“ necelých 15%.

Z hlediska programu prezentovaného na svých webových stránkách jsou Věci veřejné stranou liberální ve smyslu ekonomickém (např. snížení výdajů státu, méně úředníků, deregulace nájemného, spoluúčast občana na zdravotní péči, školné na vysokých školách, postupné zrušení zemědělských dotací, nižší přímé daně, větší vliv občana na financování důchodového systému) i ideovém (např. rovnoprávnost homosexuálních a nesezdaných párů s manželstvím, právo ženy na potrat, eutanazie). Zároveň program obsahuje sociální akcenty zvláště ve vztahu k seniorům (výjimka z deregulace nájemného, rozvoj paliativní péče a kulturních aktivit) či mladým rodinám (daňové odpočty, placená otcovská dovolená). Výrazným programovým bodem je požadavek přímé demokracie (která figuruje v podtitulu názvu strany) – VV chce přímou volbu nejen prezidenta, ale též hejtmanů či starostů, a dále větší využívání instituce referenda. (Věci veřejné, Politický program, 2010) Sama strana referendum využila při červnové volbě předsedy a také při tvorbě svého programu – registrovaní příznivci strany, tzv. „véčkaři“, mohou hlasovat na internetových stránkách a stát se tak spolutvůrci programu.

2.3 Bezplatná periodika dostupná občanům Prahy 1

Kromě dále analyzovaných měsíčníků Praha 1 a Pražan mají občané Prahy 1 zdarma k dispozici ještě apolitický měsíčník Listy Prahy 1 vydávaný soukromým nakladatelstvím Jalna, který přináší především přehled pořádaných kulturních akcí či jejich recenze. Vychází zde občasník ODS Jednička (s blížícími se volbami začal vycházet jako čtrnáctideník, poslední povinný výtisk, který má ve svém katalogu Národní knihovna ČR, je ze září 2006) a dále jeho sociálně demokratický ekvivalent

OKO - Občan klade otázky, jehož poslední dohledatelné číslo vyšlo v červnu 2009, byť v evidenci MK ČR uvádí periodicitu 10 čísel ročně. Na Malé Straně jsou distribuovány Malostranské noviny, záměrně archaicky působící pel-mel malostranského dění, inzerátů a humoristického obsahu (např. anketa v čísle z října 2009 se ptá žen, jak by se oblékly, kdyby byly papežovou manželkou). V květnu 2010 začal jejich šéfredaktor Ondřej Höppner (dříve mj. šéfredaktor bulvárního týdeníku Spy) vydávat také staroměstskou variantu Staroměstské noviny. Z celopražských titulů jsou v Praze 1 distribuovány magistrátní Listy hlavního města Prahy a od prosince vycházející celopražská verze časopisu Pražan.

2.4 Časopis Praha 1 – Měsíčník městské části Praha 1

Časopis je plnobarevný sešit formátu A4. Původní rozsah 32 stran byl v lednu 2010 zmenšen na 24 (v květnu 2010 se zvýšil na 28), kdy také došlo, zřejmě následkem listopadové výměny starosty, ke změnám v grafické úpravě a složení redakční rady. Vychází 11x ročně (10x standardně a prázdninové dvojčíslo) a je zdarma distribuován Českou poštou do všech domácností v Praze 1. Ročník 2010 je již jeho devatenáctým. Tištěný náklad činí dle Alice Rytychové, zaměstnankyně Oddělení vnějších vztahů radnice, 17 500 výtisků (osobní komunikace 26. dubna 2010), což by mělo pokrývat všechny pražské domácnosti i některé provozovny.

2.4.1 Redakce a obsah časopisu

Jako vedoucí redaktor je v tiráži uveden tiskový mluvčí městské části Alexandr Koráb, vlastní obsah časopisu ale radnice obstarává formou outsourcingu u společnosti CVS Consulting s.r.o. Tato PR agentura⁸ byla vybrána ve výběrovém řízení novými radními po posledních volbách – dle informací jejího jednatele Mgr. Marka Šmídy (osobní komunikace 7. května 2010) připravují časopis přibližně od poloviny roku

⁸ CVSC vydávala do roku 2009 též Středočeské listy pro Středočeský kraj – obě periodika uvádí na svých webových stránkách v sekci „PR tiskoviny“. Aktuálně připravuje mj. čtrnáctideník Jednička, který začalo v Praze 1 nedávno vydávat oblastní sdružení Občanské demokratické strany (zdroj: www.cvsc.cz, osobní komunikace s Mgr. Markem Šmídou).

2008. Podle Alice Rytychové byla důvodem k preferenci externí firmy nejspíš časová i finanční úspora oproti vlastním zaměstnancům radnice. Obsah periodika připravuje tým CVS Consultingu ve složení dva redaktori, grafik a fotograf s použitím materiálů poskytnutých jednotlivými odbory radnice. Časopis není jediným periodikem, které tyto lidé připravují, stejný tým má prý na starosti i ostatní periodika, která firma vyrábí. Jednou měsíčně se sejde redakční rada, aktuálně složená ze starosty Dvořáka, radních Helmečkyho, Skály, Valenty (všichni ODS), Hodka, Solila (oba ČSSD) a zastupitele za ČSSD Škraka, aby odsouhlasila materiály připravené k otištění. Opozice tedy v redakční radě zastoupena není, dle paní Rytychové je však obsah otevřený všem klubům zastupitelstva. Tiráž uvádí, že „Měsíčník slouží k informování občanů Prahy 1, není periodikem žádného politického subjektu.“

Časopis má pravidelné rubriky jako Rozhovor, Reportáž, Historie, Kultura, Školství a Mládež, Fotoreportáž aj., pravidelný je též editorial z pera starosty. Články jsou doprovázeny velkým množstvím fotografií a často podepsány pouze značkou nebo vůbec. Žánrově jsou poměrně těžko zařaditelné, materiály o radnici nebo chystaných akcích často připomínají tiskové zprávy nebo PR materiály.

2.4.2 Náklady na vydávání

V rozpočtu na rok 2010 na jeho vydávání městská část vyčlenila částku 3 miliony Kč (Schválený rozpočet 2010 - příjmy a výdaje, 2010, s. 4), v roce 2008 to bylo 2,4 milionu a v roce 2009 2,8 milionu Kč (Schválený rozpočet 2009 – příjmy a výdaje, s. 2). Dle odhadu Marka Šmídy pokrývá inzerce přibližně 20% nákladů.

2.5 Pražan – Časopis politické strany Věci veřejné

Časopis je rovněž plnobarevným A4 sešitem o aktuálním rozsahu 16 stran. Do září 2009, kdy došlo ke změně grafiky i rozsahu, vycházel na 12 stranách a články se objevovaly i na titulní stránce. Vychází od roku 2002, impulsem pro vydávání byly dle

šéfredaktorky Klasnové události spojené s bývalým starostou Bürgermeisterem a půdními vestavbami společností Arta a Meltex (osobní komunikace 13. května 2010). Aktuálně vychází 10x ročně a nese podtitul „To, co se v radničních novinách nedočtete“. Oficiálně ho vydává Vydavatelství Pražan, společnost s ručením omezeným. Dle tiráže je aktuální náklad 18 000 výtisků, distribuuje ho rovněž Česká pošta do domácností a provozoven na Praze 1.

2.5.1 Redakce a obsah časopisu

Šéfredaktorka ThDr. Kateřina Klasnová je místopředsedkyní strany Věci veřejné, zastupitelkou Prahy 1 a kandiduje do Poslanecké sněmovny jako č. 1 ve Středočeském kraji. Kromě ní jsou členy redakce ještě další čtyři lidé, častými přispěvateli časopisu jsou také ostatní zastupitelé. Podle šéfredaktorky je redakční rada v podstatě totožná se samotnou redakcí, dle tematického okruhu článku se do ní zapojují ještě členové VV, pod které daná agenda spadá (např. zastupitelka Jana Pařízková má na starosti sociální otázky, zastupitel Josef Dobeš školství apod.). Na rozdíl od radničního časopisu jsou články obvykle podepsány a obsahují i emailovou adresu autora. Časopis obsahuje pravidelné rubriky Kultura, Rozhovor, Z dopisů čtenářů či Editorial šéfredaktorky. Články jsou nejčastěji zaměřené na aktuální dění na radnici či probíhající změny v městské části (např. připravované stavební projekty, zdravotnická zařízení či privatizace bytů), velký prostor je věnován prezentaci činnosti a programu Věci veřejných. Nejčastější formou je komentář rozhodnutí či hospodaření vedení radnice, obvykle vyznívající negativně a používající citově zabarvené výrazy typu „Velká půdní loupež“, „radnice čachruje“ (oba únor 2010) nebo „dům hrůzy“ (duben 2009). Většina článků je doprovázena fotografiemi, ovšem textová složka převládá.

2.5.2 Náklady na vydávání

Roční finanční náklady na vydávání a distribuci časopisu mi slečna Klasnová odmítla sdělit.

3. Kvantitativní obsahová analýza časopisů Praha 1 a Pražan

Jak bylo uvedeno výše, radniční periodika mají v podstatě informační monopol na dění v obci či městské části, kde vycházejí. Městská část Praha 1 je jedním z případů, kde občané mohou čerpat své informace o událostech z radnice i mimo ni i z jiných tištěných a bezplatných zdrojů – kromě radničního magazínu mají k dispozici také časopis Pražan, který vydává opoziční politická strana Věci veřejné. Záměrem předkládané analýzy je tedy srovnat, jak odlišný (či naopak podobný) obraz Prahy 1 a její politické reprezentace přinášejí tato dvě periodika jejím obyvatelům. Pro komparaci jejich obsahového zaměření i vyznění byla zvolena metoda obsahové analýzy, vhodná pro takto deskriptivní výzkum textových sdělení. Její výhodou, jak napovídá už název, je kvantitativní povaha poskytovaných výsledků. Jak píše Hálek: „řečeno lapidárně s Arthurem Bergerem – obsahová analýza poskytuje čísla“ (2008, s. 67), díky kterým lze následně odpovědět na otázky, které si výzkum klade, i srovnat jeho závěry s jinými dostupnými šetřeními radničních periodik.

3.1 Metoda kvantitativní obsahové analýzy

Obě periodika byla zkoumána metodou kvantitativní obsahové analýzy (content analysis), která umožňuje jednotné, systematické zpracování většího množství mediálních obsahů a statistické zpracování výsledků šetření. Berelson ji definuje jako „výzkumnou techniku pro objektivní, systematický a kvantitativní popis zjevného obsahu komunikace“ (Reifová, 2004, s. 76). Struktura popisu metody a výzkumného procesu vychází z výzkumu Český rozhlas o České televizi, publikovaném v knize Analýza obsahu mediálních sdělení (Reifová, 2004).

3.1.1 Formulace výzkumných otázek a hypotéz

V souladu se záměrem výzkumu byly formulovány následující výzkumné otázky:

1. Jaká témata se v jednotlivých periodících objevují nejčastěji?
2. Jak často se v textových sděleních vyskytuje vedení radnice a jak je hodnoceno?
3. Jak často se v textových sděleních vyskytuje opozice a jak je hodnocena?
4. Do jaké míry se periodika shodují v tématech v rámci stejného měsíce? Reflektují se navzájem?

Na základě těchto výzkumných otázek byly formulovány následující hypotézy:

1. Tematické zaměření zkoumaných periodik bude odlišné. Časopis Praha 1 bude věnovat méně prostoru politickým aktérům (a tudíž i tématům) a explicitnímu hodnocení situace na Praze 1 než Pražan.
2. Vedení radnice bude významným aktérem obsahu radničního časopisu, a to vesměs v pozitivním kontextu. Pražan bude rovněž věnovat značný prostor vedení radnice, ovšem spíše v kontextu negativním.
3. V radničním časopise bude opozice téměř nebo zcela upozaděna, naopak v Pražanu dostanou opoziční zastupitelé Věcí veřejných velký prostor. Jiné opoziční strany v Pražanu spíše nenajdeme.
4. Průnik témat mezi oběma periodiky v témže měsíci nebude příliš velký. Pražan bude radniční časopis zmiňovat častěji než měsíčník Praha 1 Pražan.

3.1.2 Základní soubor jednotek

„Základní soubor jednotek je soubor, ke kterému se celý výzkum vztahuje a ze kterého je v případě potřeby vybrán vzorek pro analýzu.“ (Reifová, 2004, s. 77) Oproti původnímu záměru tezí bylo zkoumané období prodlouženo, aby byl výzkum reprezentativnější. Do základního souboru byla zařazena všechna vydání měsíčníků Pražan a Praha 1 z období duben 2009 – duben 2010, tj. 1 rok. Toto období je dostatečně dlouhé, aby byla zaručena určitá tematická i sezónní pestrost a zjištění výzkumu nebyla zkreslena jednostrannějším obsahovým zaměřením během několika po sobě jdoucích měsíců před konáním voleb (do Evropského parlamentu) apod. Během

zkoumaného období vyšlo celkem 11 čísel časopisu Pražan a 12 čísel časopisu Praha 1, z nichž byl zkonstruován výzkumný vzorek.

3.1.3 Výběrový soubor

Ze základního souboru vybráno 6 celých čísel každého z periodik jakožto reprezentativní vzorek. Konkrétní čísla byla vybrána tak, aby rovnoměrně pokrývala celé zkoumané období a aby se měsíc vydání obou periodik shodoval (Z tohoto důvodu nebyly zvoleny letní měsíce 2009, neboť zatímco Pražan nevycházel vůbec, Praha 1 vyšla jako prázdninové dvojčíslo.) Zkoumána tak byla vydání z měsíců duben 2009, červen 2009, říjen 2009, prosinec 2009, únor 2010 a duben 2010.

Vzorek se dále dělil do dvou rovin. Pro analýzu tematického zaměření periodik (výzkumná otázka č. 1) byly do vzorku zařazeny všechny jednotky. Pro analýzu obrazu opozice a vedení radnice byly použity články, v jejichž textové či vizuální složce je přítomen „politický aktér“ Prahy 1, tj. člen zastupitelstva, zaměstnanec radnice Prahy 1 či s ní související instituce (např. školy zřízené městskou částí, nemocnice, policie).

3.1.4 Definice kódovací jednotky

Kódovací jednotkou je jeden článek, který byl pro účely tohoto výzkumu definován jako ucelené textové sdělení, příp. popisek u fotografie, uvozený titulkem a ukončený značkou či jménem autora, případně viditelně graficky ohraničený.

3.1.5 Kódovací kniha

Na základě výzkumného záměru byly stanoveny kategorie obsahu, které měl výzkum sledovat. Kromě identifikačních proměnných jako název titulu a článku, datum vydání a čísla strany byly sledovány následující rysy:

- autorství článku
- hlavní téma
- přítomnost hodnocení práce radnice nebo situace na Praze 1
- přítomnost politického aktéra nebo osoby s radnicí spojené
- aktéři, kteří se v článku vyskytují a jejich hodnocení
- celkové vyznění článku směrem k vedení radnice
- celkové vyznění článku směrem k opozici
- přítomnost zmínky o druhém ze zkoumaných periodik

Po definování sledovaných proměnných byly na základě předběžné rešerše zkoumaného materiálu stanoveny hodnoty, kterých mohou nabývat a jejich kódy, které budou při sběru dat zaznamenávány. Seznam všech proměnných a hodnot se nachází v kódovací knize, jejíž kompletní podoba se nachází v příloze č. 2 Kódovací kniha.

Pro větší srozumitelnost a reliabilitu bylo dále třeba definovat termíny, se kterými kódovací kniha, potažmo celý výzkum nakládá:

Vedení radnice je termín označující starostu, jeho zástupce, radní a koaliční zastupitele (aktuální složení koalice viz oddíl 2.1).

Opozice je souhrnný název pro politické strany a jejich představitele, které jsou v tomto volebním období na radnici Prahy 1 v opozici, tj. zvláště opoziční zastupitelé a dále jiní představitelé těchto stran.

Radnice ve smyslu personálním je termín pro úřad jako celek, tj. koalici, opozici, úředníky i všechny přidružené orgány jako komise apod.

Osoba spojená s radnicí je zastřešující termín pro jedince, skupiny nebo organizace, které nejsou přímo představiteli radnice, ale přesto jsou účastníky politického a veřejného života Prahy 1 a jejich přítomnost ve sdělení tudíž může být nositelem určitého hodnocení (např. Ředitel policie potvrzující bezpečnost městské části, ředitelka školky chválící investice do nového hřiště). Jedná se o instituce a jejich zástupce, které jsou radnicí zřizovány (nemocnice, školy apod.) nebo jsou povahou své činnosti s radnicí spojeny (např. policisté, hasiči, členové politických stran).

Aktér je osoba, skupina nebo organizace, o níž text pojednává, nebo která v něm dostává prostor pro vyjádření. Je-li to relevantní, kódují se až tři aktéři dle důležitosti (celkový prostor a význam, který je jim věnován).

3.1.6 Zkušební kódování

Zkušební kódování proběhlo na vzorku 20 článků a umožnilo doplnění kódovací knihy o několik hodnot proměnných a zpřesnění definic používaných termínů, aby byla zaručena jednotnost kódování u všech zkoumaných jednotek. Vzhledem k tomu, že sběr dat prováděl jediný kódovač, nebyl nutný sjednocovací výcvik.

3.1.7 Sběr dat

Sběr dat probíhal v dubnu 2010 podle vytvořené kódovací knihy. Použit byl program Statistical Package for Social Sciences (SPSS) verze 17.0, statistický program vhodný pro sběr i analýzu většího množství dat a proměnných. Celkem bylo kódováno 305 článků, tvořících výběrový soubor – 180 z časopisu Praha 1, 125 z časopisu Pražan.

3.1.8 Analýza získaných dat

Analýza získaných dat probíhala rovněž v SPSS, v souladu s položenými výzkumnými otázkami. Jednotlivá zjištění jsou prezentována dále v podobě komentovaných tabulek a grafů a shrnuta v závěru.

3.2 Výsledky kvantitativní obsahové analýzy

3.2.1 Srovnání tematického zaměření časopisů Praha 1 a Pražan

Tabulka č. 1: Jakým tematickým okruhům se Pražan a Praha 1 věnují?

Hlavní téma článku	Hlavní téma článku			
	Titul			
	Praha 1		Pražan	
	článků	v % výskytu	článků	v % výskytu
Starosta	2	1,1%	7	5,6%
Vedení radnice	0	0,0%	4	3,2%
Hospodaření radnice	2	1,1%	6	4,8%
Granty MČ	3	1,7%	1	0,8%
Radnice jiné	11	6,1%	9	7,2%
Opoziční zastupitelé VV	1	0,6%	2	1,6%
Opoziční zastupitelé jiní	1	0,6%	1	0,8%
Činnost VV	0	0,0%	17	13,6%
Volby	0	0,0%	3	2,4%
Pražská historie, místopis	15	8,3%	1	0,8%
Kultura	29	16,1%	12	9,6%
Vnější vztahy	4	2,2%	0	0,0%
Zdravotnictví	2	1,1%	3	2,4%
Senioři	15	8,3%	1	0,8%
Bytová problematika	5	2,8%	14	11,2%
Rozvoj MČ, stavby	10	5,6%	14	11,2%
Životní prostředí	7	3,9%	5	4,0%
Doprava	5	2,8%	3	2,4%
Školství, mládež, sport	31	17,2%	3	2,4%
Obč. vybavenost, služby	8	4,4%	3	2,4%
Bezpečnost	5	2,8%	5	4,0%
Radniční infoservis	7	3,9%	1	0,8%
Jiné téma	17	9,4%	10	8,0%

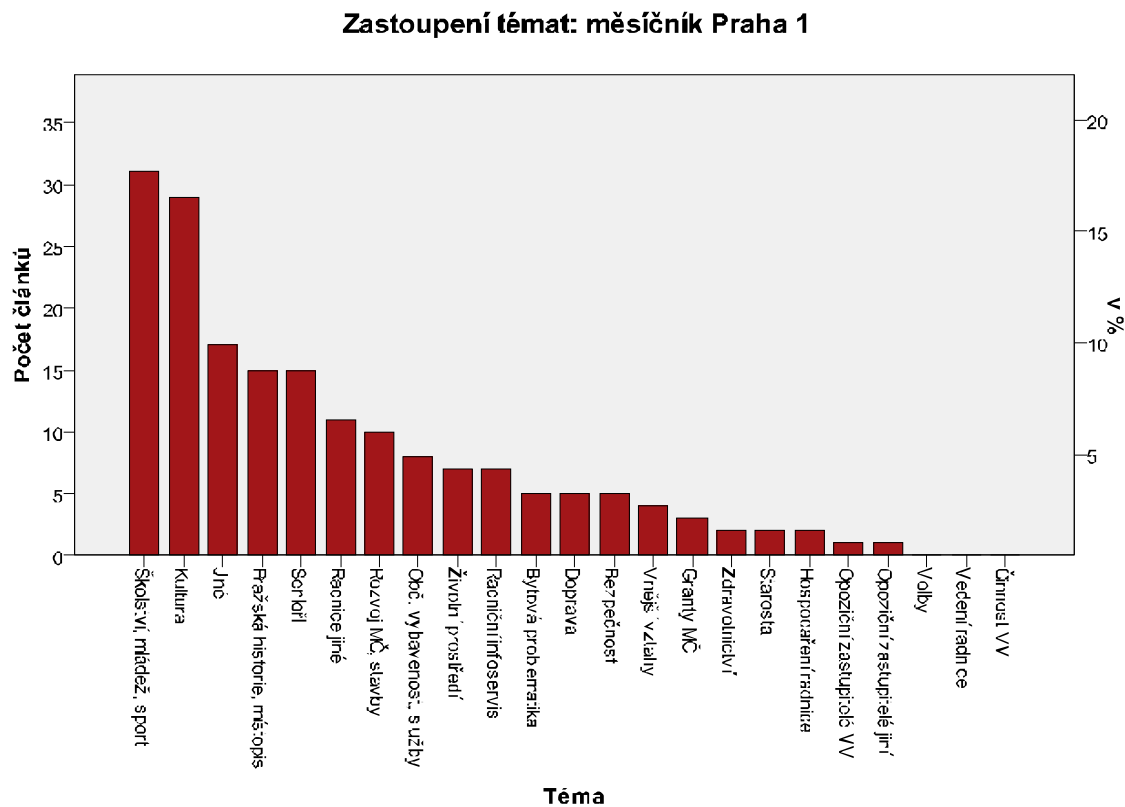
(pokračování tabulky č. 1)				
Celkem	180	100,0%	125	100,0%

Tematický profil zkoumaných periodik je značně odlišný. Zatímco radniční časopis věnuje velký prostor zprávám ze školství (17,2%), kultuře (16,1%), seniorům (8,3%) či historii a místopisu Prahy 1 (8,3%), tato témata jsou Pražanem pokrývána výrazně méně. Na rozdíl od Pražanu je více článků věnováno informačnímu servisu, čímž radniční měsíčník plní svou roli směrem k občanům, totiž být mj. zdrojem aktuálních praktických informací typu svoz odpadu, dopravní omezení apod.

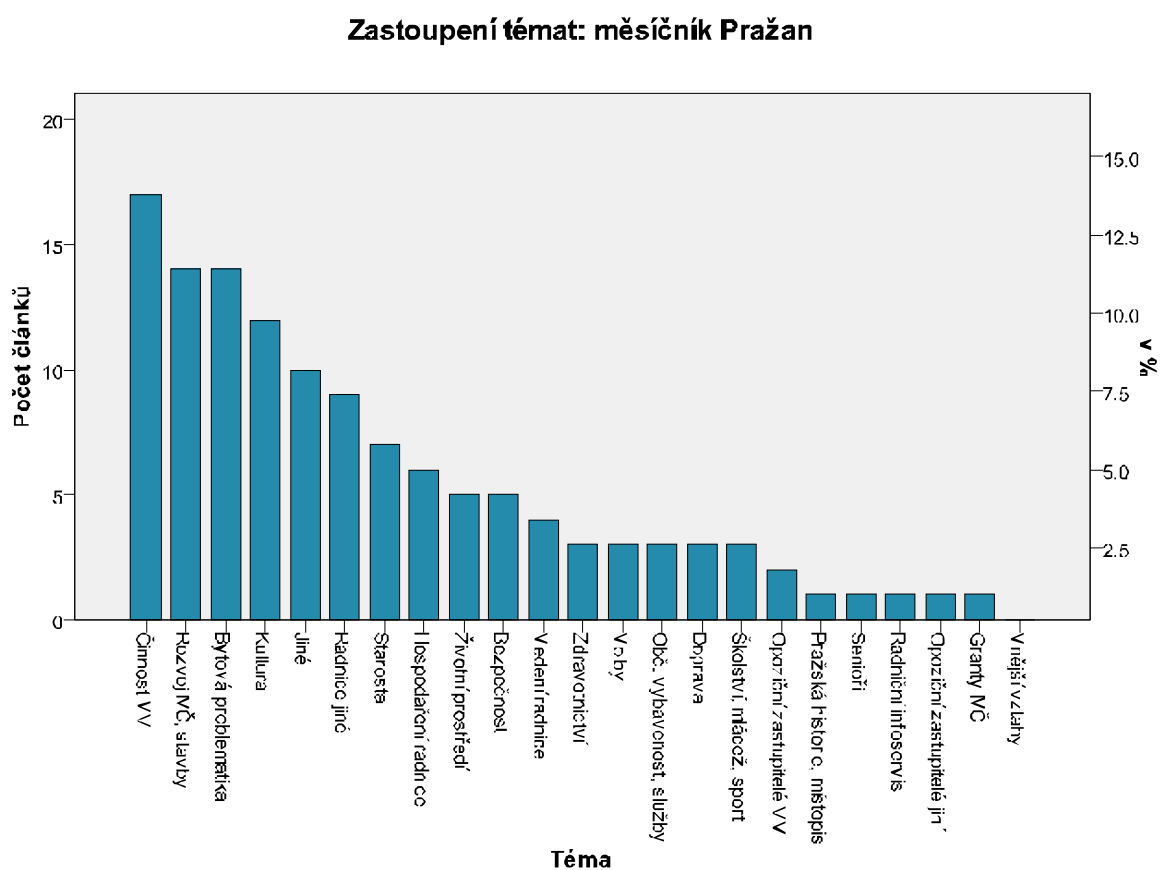
Důležitým tématem časopisu Pražan je činnost Věcí veřejných (13,6%), což indikuje jeho propagační charakter a potvrzuje jeho zařazení v kategorii Tisk politických stran v katalogu Národní knihovny ČR. Velký prostor Pražan věnuje také bytové problematice a rozvoji městské části (shodně 11,2%). Pražan se též více zabývá starostou, vedením radnice a jejím hospodařením, než radniční časopis.

Rozdíl v tematickém zaměření obou měsíčníků je názorněji ukázán v následujících dvou grafech.

Graf č. 1: Jak jsou témata zastoupena v měsíčníku Praha 1?

Graf č. 2: Jak jsou témata jsou zastoupena v měsíčníku Pražan?

Grafy ukazují, že pořadí nejčastěji pokrývaných témat se u obou periodik liší: zatímco Praha 1 se nejčastěji věnuje školství a mládeži, kultuře, pražské historii, seniorům a jiným zprávám z radnice, Pražan má v první pěti činnosti Věcí veřejných, následují rozvoj městské části, bytová problematika, kultura a jiné zprávy z radnice (kategorii „Jiné“ v obou případech vynechávám).

Tabulka č. 2: Jak často se v člancích časopisů Pražan a Praha 1 objevují političtí aktéři Prahy 1 a osoby s radnicí spojené?

Výskyt politických aktérů v člancích				
Přítomnost politického aktéra	Titul			
	Praha 1		Pražan	
	článků	v % výskytu	článků	v % výskytu
Obsahuje politického aktéra	92	51,1%	86	68,8%
Neobsahuje politického aktéra	88	48,9%	39	31,2%
Celkem	180	100,00%	125	100,0%

Téměř polovina článků radničního časopisu žádného politického aktéra neobsahuje, oproti méně než třetině v případě Pražana. Z toho lze usuzovat na větší podíl politicky orientovaného obsahu v časopise Pražan.

Tabulka č. 3: Jaké je celkové vyznění časopisu směrem k situaci v městské části Praha 1?

Hodnocení práce radnice či kvality života na Praze 1				
Hodnocení	Titul			
	Praha 1		Pražan	
	článků	v % výskytu	článků	v % výskytu
Ano, negativní	7	3,9%	69	55,2%
Ano, pozitivní	61	33,9%	5	4,0%
Bez hodnocení	112	62,2%	51	40,8%
Celkem	180	100,0%	125	100,0%

Nadpoloviční většina článků radničního časopisu neobsahuje explicitní hodnocení práce radnice či kvality života občanů městské části; pokud se názorový soud objeví, je spíše pozitivní. Časopis Pražan podává odlišný obraz: nadpoloviční většina článků (55,2%) zobrazuje dění na radnici a Praze 1 negativně.

3.2.2 Srovnání obrazu a zastoupení vedení radnice a opozice v časopisech Praha 1 a Pražan

Následující tabulky a grafy, pokud není uvedeno jinak, se vztahují pouze k článkům obsahujícím politického aktéra Prahy 1 nebo osobu spojenou s radnicí (tj. 92 článků Prahy 1 a 86 článků Pražanu).

Tabulka č. 4: Jaké je celkové vyznění článků směrem k vedení radnice?

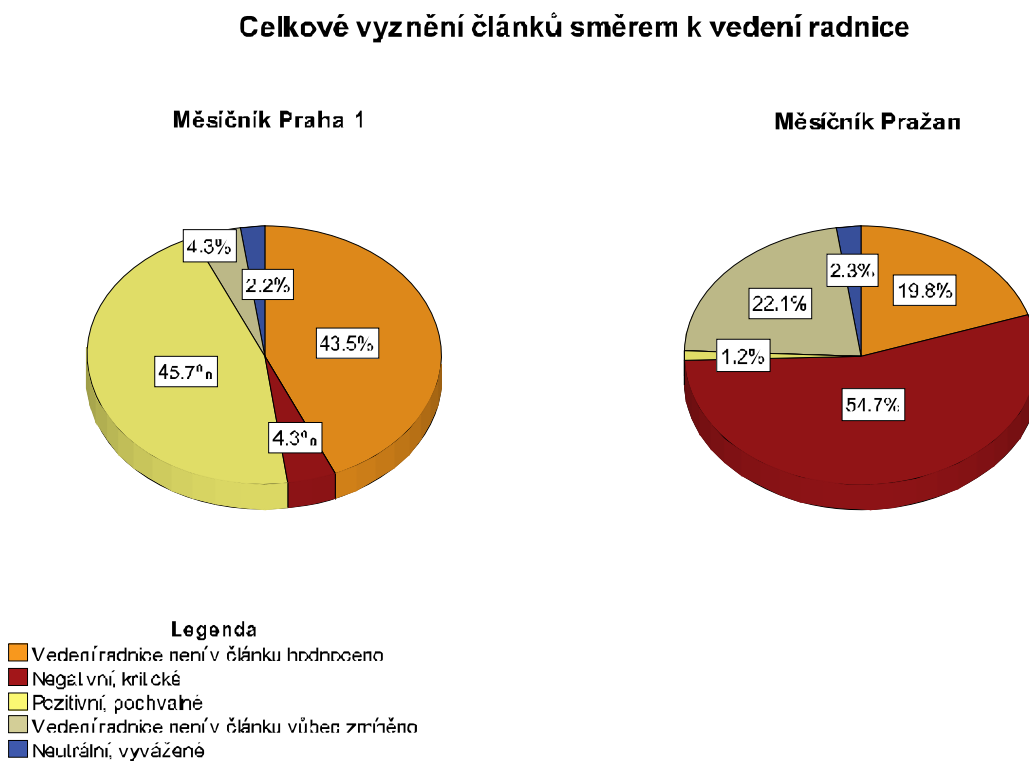
Hodnocení vedení radnice	Celkové vyznění článků směrem k vedení radnice			
	Titul			
	Praha 1		Pražan	
	článků	v %	článků	v %
Vedení radnice není v článku hodnoceno	40	43,5%	17	19,8%
Negativní, kritické	4	4,3%	47	54,6%
Pozitivní, pochvalné	42	45,7%	1	1,2%
Neutrální, vyvážené	2	2,2%	2	2,3%
Vedení radnice není v příspěvku vůbec zmíněno	4	4,3%	19	22,1%
Celkem	92	100,0%	86	100,0%

Články radničního časopisu vyznívají pro vedení radnice pozitivně téměř v polovině případů, téměř stejně často není nijak hodnoceno. Kritika se objevuje minimálně. Zcela bez zmínky o vedení radnice se obejde jen 4,3% článků, což znamená, že politik vládnoucí koalice se objevuje téměř ve všech článcích obsahujících politického aktéra.

Naopak Pražan prezentuje vedení v téměř 55% článků negativně, v pětině jej nehodnotí a v pochvalném kontextu zobrazuje pouze jednou. Více než pětina (22,1%) všech článků Pražanu obsahujících politického aktéra se vedením radnice vůbec nezabývá – jedná se nejspíše o články prezentující program a činnost Věcí veřejných.

Pro přehlednější srovnání obou periodik je celkové vyznění článků zobrazeno v následujícím grafu:

Graf č. 3: Jaké je celkové vyznění článků směrem k vedení radnice?

Tabulka č. 5: Jaké je celkové vyznění článků směrem k opozici?

Celkové vyznění článků směrem k opozici

Hodnocení opozice	Titul			
	Praha 1		Pražan	
	článků	v %	článků	v %
Opozice není v článku hodnocena	8	8,7%	28	32,5%
Negativní, kritické	2	2,2%	3	3,5%
Pozitivní, pochvalné	0	0,0%	30	34,9%
Opozice není v článku vůbec zmíněna	82	89,1%	25	29,1%
Celkem	92	100,0%	86	100,0%

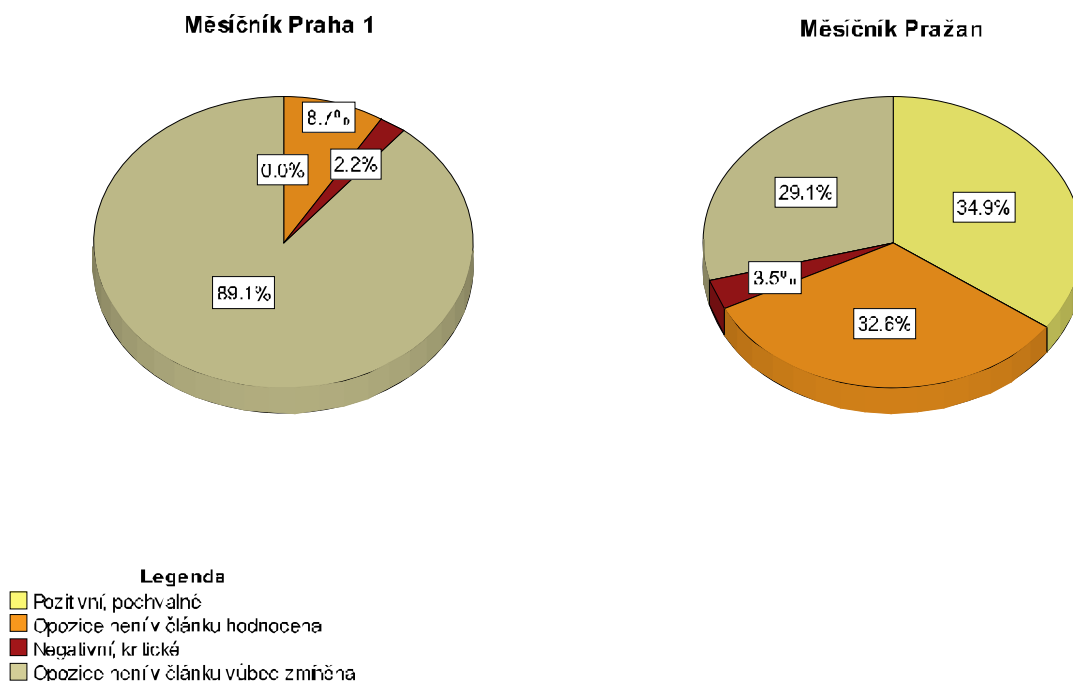
Naprostá většina (89,1%) článků radničního časopisu opozici vůbec nezmiňuje, což znamená, že opoziční politici jsou zmíněni pouze v desetíně článků obsahujících politického aktéra (tj. 5,6% všech zkoumaných článků Prahy 1). Pokud se opozice vyskytne, pak bez hodnotících znamének nebo v negativním kontextu.

Pražan prezentuje radniční opozici (tj. především sebe) v téměř 35% případů pozitivně, ve třetině ji nehodnotí a v téměř 30% nezmiňuje. Negativní vyznění je v menšině (3,5%, nejspíše opoziční zastupitelé jiných stran než Věci veřejné).

Pro názornost následuje opět graf srovnávající hodnocení opozice v obou periodických.

Graf č. 4: Jaké je celkové vyznění článků směrem k opozici?

Celkové vyznění článků směrem k opozici

Tabulka č. 6: Jak je z hlediska autorství článků zastoupeno vedení radnice a jak opozice?

Autorství článků				
Autor	Titul			
	Praha 1		Pražan	
	článků	v % výskytu	článků	v % výskytu
Neuvedeno / Zkratka	136	75,5%	5	4,0%
Starosta	7	3,9%	0	0,0%
Radní / Koaliční zastupitel	5	2,8%	0	0,0%
Opoziční zastupitel za stranu VV nebo její člen	1	0,6%	60	48,0%
Opoziční zastupitel za jinou stranu nebo její člen	2	1,1%	0	0,0%
Člen komise, výboru / Tajemník	3	1,7%	0	0,0%
Čtenář / Občan	2	1,1%	11	8,8%
Člen redakce / Jiný autor	24	13,3%	49	39,2%
Celkem	180	100,0%	125	100,0%

(Tabulka obsahuje výsledky z celého výběrového souboru, tj. 305 článků)

Počet článků publikovaných v radničním měsíčníku opozicí je minimální – ze všech zkoumaných článků byli opoziční politici autory dohromady pouze ve třech případech, tj. méně než 2%. Zástupci vedení jsou autory dohromady v 6,7% případech.

Naopak v rámci měsíčníku Pražan jsou členové či zastupitelé Věcí veřejných logicky zastoupeni výrazně, jsou autory téměř poloviny materiálů⁹. Zastupitelé jiných politických stran ani vedení radnice v Pražanu nepublikují vůbec. Vedení radnice je ovšem častým aktérem článků v Pražanu, jak ukazuje další tabulka.

⁹Pražan také věnuje větší prostor příspěvkům čtenářů, pochází od nich téměř desetina článků. To lze vysvětlit jednak tím, že občané fungují jako užitečný zdroj informací a témat ze života městské části, jednak vyjádření zájmu o názor obyvatel ze strany Věcí veřejných – zástupci veřejnosti jim svými nesouhlasnými postoji k vedení radnice mohou dodávat legitimitu, chválit jejich opoziční práci a vyvolávat tak dojem, že činnost VV odpovídá společenské poptávce a zájmům občanů.

Tabulka č. 7: Jaký prostor má vedení radnice a opozice v článcích jako jejich aktéři?

Zastoupení aktérů				
Aktér	Titul			
	Praha 1		Pražan	
	počet	v % výskytu	počet	v % výskytu
Starosta	39	22,3%	18	9,6%
Bývalý starosta	2	1,1%	7	3,7%
Zástupce starosty, radní	31	17,7%	18	9,6%
Rada nebo vedení jako celek	10	5,7%	16	8,5%
Koaliční zastupitel	10	5,7%	11	5,9%
Opoziční zastupitel VV	7	4,0%	45	24,1%
Opoziční zastupitel jiné strany	2	1,1%	4	2,1%
Jiný představitel radnice	22	12,6%	6	3,2%
Člen politické strany VV	0	0,0%	13	7,0%
Představitel magistrátu HMP či jiné MČ	4	2,3%	5	2,7%
Jiný politický představitel	2	1,1%	6	3,2%
Instituce podléhající MČ a jejich zástupci	7	4,0%	2	1,1%
Policista, hasič, jiný veřejný činitel	6	3,4%	0	0,0%
Odborník (na danou problematiku)	3	1,7%	4	2,1%
Obchodní společnosti a jejich zástupci	4	2,3%	11	5,9%
Živnostník	4	2,3%	2	1,1%
Dítě	4	2,3%	0	0,0%
Senior	7	4,0%	0	0,0%
Občan jiná věková kategorie	5	3,0%	13	7,0%
Známa osobnost	4	2,3%	4	2,1%
Jiní aktéři	2	1,1%	2	1,1%
Celkem aktérů	175	100,0%	187	100,0%

(výsledky z 92 článků Prahy 1 a 86 článků Pražana, obsahujících politického aktéra či osobu spojenou s radnicí)

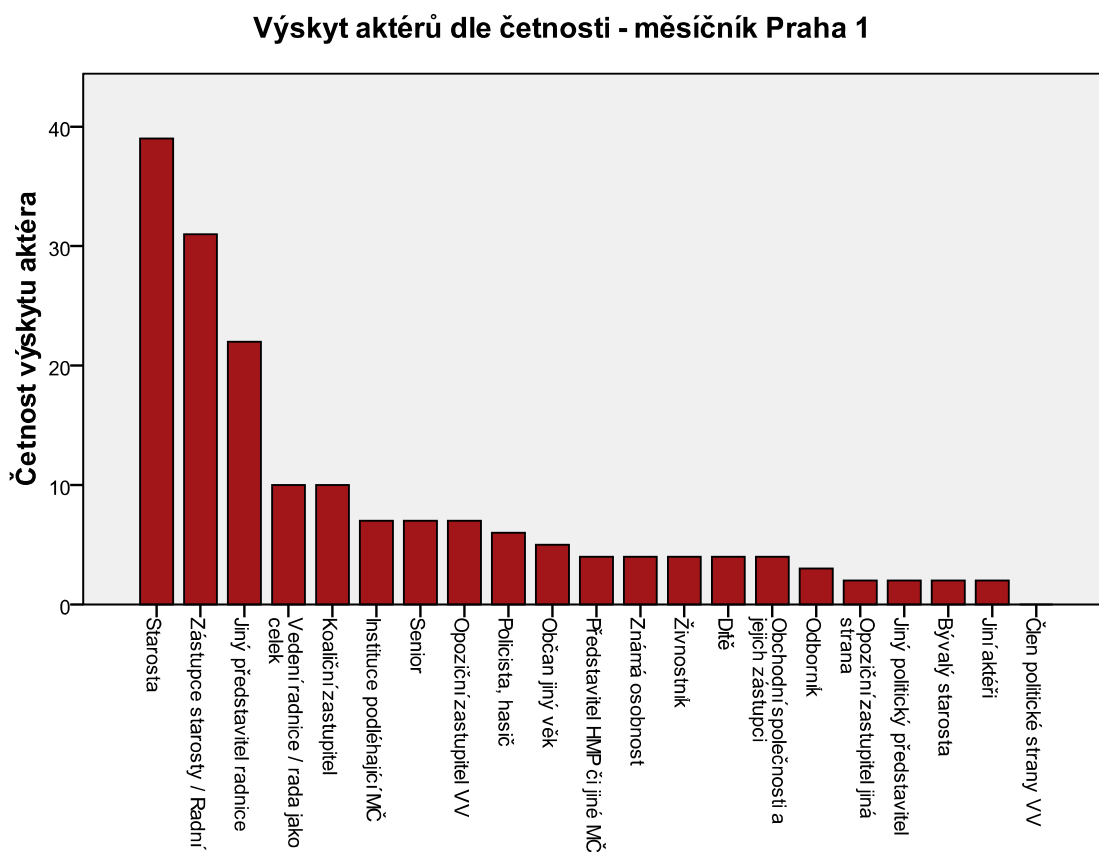
Tabulka ukazuje, jaký prostor mají jednotlivé skupiny osob v článcích obsahujících politického aktéra. Starosta (22,3% všech aktérů v článcích Prahy 1), následován svými zástupci a radními (17,7%) a dále jinými radničními aktéry (13,7%) jsou v časopise Praha 1 prezentováni nejčastěji; naopak opozice se jako aktér dohromady objevuje dohromady jen v cca 5 % případů.

Starosta (9,6% všech aktérů v článcích Pražanu) a radní (9,6%) jsou častými aktéry též v případě časopisu Pražan, oproti radničnímu měsíčníku je zde věnován větší prostor bývalému starostovi (3,7% oproti 1,1% v časopise Praha 1) a také zobrazení vedení či rady jako celku (8,5% oproti 5,3%). Největší prostor ovšem v Pražanu mají aktéři samotných Věcí veřejných, její zastupitelé a členové dohromady tvoří téměř třetinu všech aktérů.

Z tabulky lze rovněž vyčíst, které skupiny jednotlivá periodika reflektují více: zatímco radniční měsíčník zmiňuje děti a seniory (2,3%, resp. 4%), Pražan tyto věkové kategorie v článcích s politickým aktérem zastoupeny nemá, na rozdíl od občanů v jiné věkové kategorii (7%). Radniční měsíčník také na rozdíl od Pražana více prezentuje zástupce institucí, které zřizuje (např. školy a školky – 4% oproti 1,1%) a hasiče či policisty (3,4% oproti 0% v Pražanu). Naopak Pražan téměř třikrát častěji než radniční časopis mluví o (nebo nechává mluvit) obchodní společnosti a jejich zástupce (5,9% vs. 2,3%).

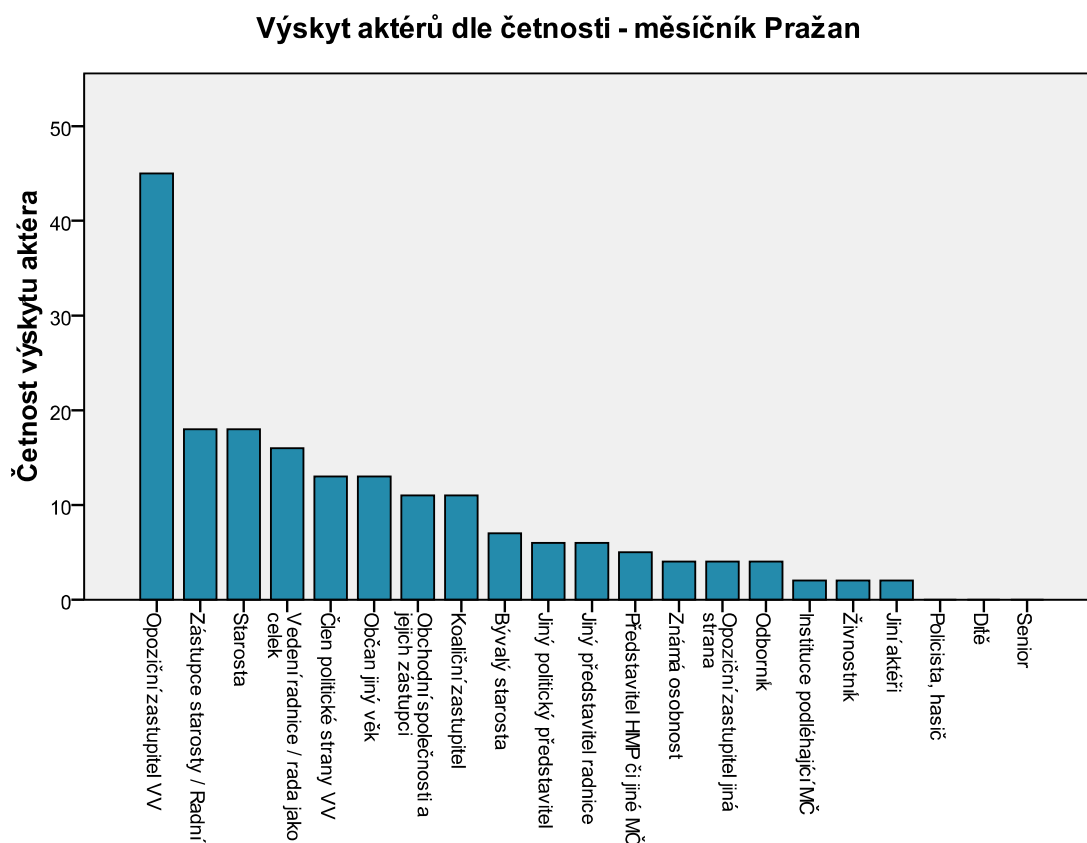
Následují grafy, transformující výše uvedenou tabulku do názornější obrazové formy.

Graf č. 5: Aktéři článků časopisu Praha 1 seřazeni dle četnosti výskytu

Z grafu je jasně vidět, že radniční časopis ve svých článcích, obsahujících politického aktéra, dává největší prostor starostovi, následovanému radními a dále s větším odstupem jinými představiteli radnice, radou jako celkem a koaličními zástupiteli.

Graf č. 6: Aktéři článků časopisu Pražan seřazeni dle četnosti výskytu

V článcích Pražanu s politickými aktéry jsou nejčastěji zastoupeni opoziční zástupitelé Věcí veřejných, s odstupem následují stejné typy aktérů, jako v případě radničního měsíčníku: radní, starosta a vedení jako celek. Často se vyskytují také ostatní členové VV a občané.

Kontext, ve kterém se aktéři z vedení radnice a opozice v jednotlivých článcích objevovali, ukazuje následující tabulka.

Tabulka č. 8: Jak jsou jednotliví aktéři vedení radnice a opozice hodnoceni, v jakém kontextu se objevují?

Aktér / hodnocení		Titul			
		Praha 1		Pražan	
		výskyt	v %	výskyt	v %
Starosta	Neutrální, vyvážený	1	2,6%	0	0,0%
	Pozitivní, pochvalný	14	35,9%	2	11,1%
	Negativní, kritický	1	2,6%	8	44,4%
	Nehodnocen	23	59,0%	8	44,4%
Bývalý starosta	Negativní, kritický	2	100,0%	7	100,0%
Zástupce starosty/radní	Pozitivní, pochvalný	13	41,9%	0	0,0%
	Negativní, kritický	0	0,0%	13	72,2%
	Nehodnocen	18	58,1%	5	27,8%
Koaliční zastupitel	Pozitivní, pochvalný	3	37,5%	0	0,0%
	Negativní, kritický	0	0,0%	8	100,0%
	Nehodnocen	5	62,5%	0	0,0%
Vedení radnice nebo rada jako celek	Neutrální, vyvážený	0	0,0%	1	6,3%
	Pozitivní, pochvalný	4	40,0%	0	0,0%
	Negativní, kritický	1	10,0%	11	68,7%
	Nehodnocen	5	50,0%	4	25,0%
Opoziční zastupitel VV	Pozitivní, pochvalný	0	0,0%	21	46,7%
	Negativní, kritický	2	28,6%	0	0,0%
	Nehodnocen	5	71,4%	24	53,3%
Opoziční zastupitel jiné strany	Negativní, kritický	1	50,0%	3	75,0%
	Nehodnocen	1	50,0%	1	25,0%
Člen politické strany, která je součástí radniční koalice	Negativní, kritický	0	0,0%	2	66,7%
	Nehodnocen	0	0,0%	1	33,3%

Kontext výskytu jednotlivých aktérů

Člen politické strany VV (pokračování tabulky č. 8)	Pozitivní, pochvalný	0	0,0%	8	61,5%
	Nehodnocen	0	0,0%	5	38,5%

Radniční časopis zobrazuje aktéry z vedení radnice téměř výhradně buď v pozitivním kontextu, nebo nejsou článkem hodnoceni. Oproti tomu opozice je buď bez přívlastků, nebo prezentována negativně. U Pražanu je tomu obráceně: je velmi kritický k radním (72,2% negativního hodnocení), koaličním zastupitelům (vyskytují se výhradně v nelichotivém kontextu) i vedení jako celku (68,7%), naopak členové i zastupitelé VV jsou zobrazováni pozitivně nebo bez hodnocení. Převážně záporně píše Pražan také o opozičních zastupitelích za jiné strany. Jediné, na čem se obě periodika shodnou, je hodnocení bývalého starosty: obě o něm referují pouze kriticky.

3.2.3 Průnik témat a vzájemná reflexe

Tabulka č. 9: Jaká je míra shody v tématech v rámci stejného měsíce vydání?

Míra shody v tématech

Měsíc vydání	Počet všech témat	Témata společná oběma	Shoda v %
Duben 2009	25	7	28,00%
Červen 2009	32	2	6,25%
Říjen 2009	33	1	3,03%
Prosinec 2009	24	4	16,66%
Únor 2010	33	4	12,12%
Duben 2010	24	2	8,33%

Míra tematické shody mezi oběma periodiky je velmi proměnlivá, může kolísat od pouhých 3% společných témat až po více než čtvrtinu. Obecně lze ale říci, že počet témat, která jsou pokryta v rámci jednoho měsíce oběma periodiky, je velmi nízký (průměr zjištěných hodnot činí 12,40%, tj. přibližně jednu osminu všech objevivších se témat).

Tabulka č. 10: Zmiňují se periodika navzájem?

Zmíněno	Zmínka o druhém periodiku			
	Titul			
	Praha 1		Pražan	
	článků	v % výskytu	článků	v % výskytu
Ne, není	91	98,9%	83	96,5%
Ano, je	1	1,1%	3	3,5%
Total	92	100,0%	86	100,0%

Pražan o časopisu Praha 1 téměř nemluví a platí to i vice versa – obě periodika tedy ve svých článcích o existenci toho druhého v podstatě nehovoří.

3.3 Závěry kvantitativní obsahové analýzy

Na počátku obsahové analýzy byly vysloveny čtyři výzkumné otázky a s nimi související hypotézy. Následující řádky předkládají shrnutí zjištěných dat a formulují odpovědi na výzkumné otázky.

Otázka č. 1: Jaká témata se v jednotlivých periodicích objevují nejčastěji?

Zatímco radniční časopis věnuje nejvíce prostoru článkům o školství, mládeži a sportu, následovanými kulturou, pražskou historií a místopisem, seniory a jinými zprávami z radnice, tematické zaměření Pražanu je odlišné: nejvíce prostoru je věnováno činnosti strany Věci veřejné, dále rozvoji městské části a bytové problematice. Podobně jako v titulu Praha 1 se v první pěti objevuje ještě kultura a jiné zprávy z radnice. Větší pozornost než v případě radničního periodika je věnována také vedení radnice a jejímu hospodaření, naopak častá témata Prahy 1, totiž senioři a školy, Pražan nepreferuje. Závěry analýzy témat tedy potvrzují jeho podtitul „Časopis politické strany Věci veřejné - To, co se v radničních novinách nedočtete“.

Co se političnosti obsahu týče, články Pražanu obsahují politické aktéry ve větší míře než Praha 1 – vyskytují se ve více než dvou třetinách obsahu oproti přibližně polovině v případě radničního periodika. (Navíc v Praze 1 se tito aktéři často vyskytují v článcích bez vztahu k aktuálnímu rozhodování radnice, jako jsou například akce pro děti či seniory.) Pražan také častěji vyslovuje hodnocení práce radnice a situace v městské části: obsahuje jej téměř 60% všech článků, zatímco články Prahy 1 se v 62% obejdou bez explicitního názorového soudu.

Zjištění obsahové analýzy tedy potvrzují vyslovenou hypotézu: nejčastěji pokrývaná témata se u zkoumaných periodik liší. Časopis Praha 1 skutečně věnuje méně prostoru politickým aktérům (a tudíž i tématům) a explicitnímu hodnocení situace na Praze 1 než Pražan.

Z analýzy hodnocení práce radnice a kvality života na Praze 1 rovněž vyplývá, že obě periodika podávají značně odlišný obraz městské části. V článcích Prahy 1, které obsahují hodnocení, převažuje jasně pozitivní tón; oproti tomu více než polovina obsahu Pražana se k radnici a situaci v městské části staví negativně. Důvody jsou nasnadě – měsíčník Praha 1 je kontrolován redakční radou složenou pouze ze zástupců vládnoucí koalice a slouží radnici jako PR kanál pro pozitivní prezentaci radnice, což se projevuje i v tematickém zaměření. Byť se v něm objevují články o aktuálních změnách v městské části (např. výměna starosty či rekonstrukce Kampy), velká část obsahu je nekonfliktní a „oddechová“, jak ukazuje preference zpráv ze školních, seniorských a městských akcí či představování pražských ulic, památek a obchodů. Oproti tomu Pražan je tiskovinou stranickou a navíc opoziční, což vysvětluje jak velký prostor věnovaný prezentaci práce Věcí veřejných, tak negativní vykreslování situace na radnici i v ulicích.

Otázka č. 2: Jaký prostor je věnován vedení radnice a jak je hodnoceno?

Výsledky analýzy výskytu aktérů potvrzují vyslovenou hypotézu. V časopise Praha 1 představují starosta, jeho zástupci a radní dohromady 40% všech aktérů přítomných v článcích obsahujících politického aktéra. V souladu s výše nastíněnou rolí časopisu v komunikaci radnice s občany vyznívají články magazínu Praha 1 pro vedení

radnice pozitivně téměř v polovině případů, téměř stejně často není nijak hodnoceno. Kritika se objevuje minimálně. Zcela bez zmínky vedení radnice se obejde jen 4,3% článků, což znamená, že politik vládnoucí koalice se vyskytuje téměř ve všech člancích obsahujících politického aktéra. Kontext, v jakém jsou jednotliví aktéři zobrazováni, je v podstatě shodný s celkovým vyzněním směrem k vedení radnice – jak starosta, tak radní i koaliční zastupitelé jsou zobrazováni buď v pozitivním kontextu, nebo nejsou článkem hodnoceni. Jedinou výjimkou je bývalý starosta Hejma, který byl periodikem kritizován (po svém odvolání). Překvapivé je zjištění, že starosta či koaliční zastupitelé jsou autory článků pouze v méně než 7% případů – očekávala bych větší podíl jimi psaných materiálů.

Starosta a radní jsou častými aktéry též v případě časopisu Pražan (dohromady téměř pětina všech aktérů v „politických“ člancích¹⁰) a jsou také hlavním tématem téměř desetiny článků. Oproti radničnímu měsíčníku se Pražan více věnuje bývalému starostovi (aktérem 7x oproti 2 výskytům v časopise Praha 1), častěji také zobrazuje vedení či radu jako celek, nikoli jako jednotlivé politiky. Co se celkového vyznění článků směrem k vedení týče, Pražan jej prezentuje v nadpoloviční většině negativně, v pětině jej nehodnotí a v pochvalném kontextu zobrazuje pouze jedinkrát. Kontext, v jakém se vyskytují jednotliví aktéři, potvrzuje tento trend: starosta, zástupci koalice či vedení jako celek jsou prezentováni buď negativně, nebo nejsou hodnoceni. Žádný ze zástupců úřednictva či vládnoucí koalice v Pražanu nepublikoval.

Otázka č. 3: Jaký prostor je věnován představitelům opozice a jak je hodnocena?

Co se výskytu opozice v radničním periodiku týče, tento výzkum potvrzuje vyslovenou hypotézu – prostor věnovaný časopisem Praha 1 opozici je minimální. Opoziční zastupitelé jsou tématem pouze 1% článků, autory v necelých 2% a představují pouze 5 % všech aktérů v člancích obsahujících politického aktéra. Drtivá většina obsahu radničního časopisu se opozici vůbec nevěnuje, pokud se opozice vyskytne, pak bez hodnotících znamének nebo v negativním kontextu. Ve srovnání se svým skutečným zastoupením v zastupitelstvu městské části je tedy opozice

¹⁰Jako „politické“ články označuji ty, v nichž se vyskytl politický aktér nebo osoba spojená s radnicí.

podreprezentována, neboť v něm sedí 11 zastupitelů (tj. více než 30%), kteří nebyli součástí povolební koalice (přesné složení zastupitelstva a rady viz oddíl 2.1 Městská část Praha 1 a její politická reprezentace).

Pražan logicky skýtá jiný obrázek – samotní opoziční zastupitelé sice také nejsou častým tématem, zato činnost Věcí veřejných je mezi tématy článků zastoupena nejvíce. Členové a zastupitelé strany jsou autory téměř poloviny všech článků a jsou také nejčastějšími aktéry (dohromady téměř třetina). „Politické“ články Pražana prezentují opozici v téměř 35% případů pozitivně, ve třetině ji nehodnotí a v téměř 30% vůbec nezmiňují. Negativní vyznění je v menšině a týká se článků věnovaných opozičním zastupitelům jiných stran než VV, neplnícím podle nich dostatečně úlohu opozice – ti ovšem Pražanem téměř zmiňováni nejsou, představují pouze 2% přítomných aktérů.

Otázka č. 4: Do jaké míry se Pražan a Praha 1 shodují v tématech v rámci měsíce? Reflektují se navzájem?

Počet témat, pokrývaných v rámci jednoho měsíce oběma periodiky, je značně proměnlivý, od méně než dvacetiny až po více než čtvrtinu. Průměrná zjištěná shoda činí 12,40%, tj. průměrně osmina ze všech vyskytnuvších se témat v daném měsíci byla reflektována oběma periodiky. Z dat lze identifikovat jednu – politicky zcela neutrální – společnou stálici, a tou jsou pozvánky na kulturní akce, tj. informace o probíhajících výstavách, divadelních představeních apod. Vyšší míra shody se objevila v prosinci 2009, což lze připsat výměně na postu starosty, na niž reagovaly oba časopisy. Obecně lze tedy říci, že přestože oba časopisy se věnují stejnému časovému i geografickému prostoru, většina témat přinesených radničním měsíčníkem se v Pražanu neobjeví a vice versa. Objeví-li se shodné téma, může to být dílem skutečně důležité, aktuální místní události (výměna starosty, revitalizace Kampy, osud ulice Ve Stínadlech), nebo pouhé náhody.

Vyslovená hypotéza o vzájemné reflexi periodik byla správná jen částečně – je pravda, že radniční časopis zmiňuje Pražan pouze jednou, ovšem Věci veřejné se

radničním magazínem rovněž nijak zvlášť nezabývají (celkem 3 zmínky). Obě periodika tedy o existenci toho druhého téměř stoprocentně mlčí.

Závěr

Jak píše Phyllis Kaniss, „Místní zprávy mohou ovlivňovat také soukromá rozhodnutí. (...) Informace, která místní zpravodajská média poskytují milionům svých čtenářů, diváků a posluchačů, ovlivňují velké množství veřejných i soukromých rozhodnutí, od vládních rozhodnutí a lokálních obchodních investic až po méně hmatatelné formování regionální pověsti a lokální identity.“¹¹ (1997, s. 8) Přestože autorka hovoří o zpravodajských médiích komerční sféry, některé z těchto vlivů na rozhodování obyvatel lze jistě připsat i radničním tiskovinám. Proto si tato práce dala za cíl srovnat obrazy politické reprezentace a dění v městské části Praha 1, které občanům poskytují dvě periodika distribuovaná do všech domácností: radniční měsíčník Praha 1 a proti němu stojící Pražan, časopis nejsilnější místní opoziční strany Věci veřejné.

Zatímco radniční měsíčník (za vydatné podpory fotografií šťastných dětí a seniorů) občany městské části ujišťuje, že „naše země vzkvétá“, Věci veřejné pomocí sugestivního slovníku („Dluhy, drogy a ODS“, „Velká půdní loupež“) i volby palčivějších témat distribuují občanům do schránek opačný obrázek. Většina článků radničního časopisu je směrem k vedení radnice či situaci na Praze 1 neutrální či optimistická, Pražan naopak k oběmu zastává převážně kritické stanovisko. Ani tematicky nemají periodika příliš mnoho společného – radnice volí spíše nekonfliktní obsahy jako jsou místopisné zajímavosti, seniorské výlety či zprávy ze života základních škol a akcí pro děti, naproti tomu Pražan často otevírá aktuálnější témata, například chystané projekty týkající se rozvoje městské části nebo bytovou problematiku. Toto míjení ukazuje i spíše nízká míra shody v rámci jednotlivých měsíců – témata přinášena jedním časopisem se v druhém neobjevují a naopak, přestože apriori popisují stejný geografický i časový okruh.

Co se míry a kontextu prezentace opozice týče, naprostá většina článků radničního měsíčníku o ní vůbec nehovoří a pokud ano, pak negativně; pro Pražan je

¹¹Orig. znění pasáže: „Local news can affect private decisions as well. (...) The information that the local news media provide to their millions of readers, viewers and listeners colors a multitude of public and private decisions, affecting everything from government decisions and local business investment to the more intangible molding of regional character and local identity.“ (český překlad autorka)

činnost Věcí veřejných logicky tématem číslo jedna a kontext spíše pozitivní. Vedení radnice se tedy chová zcela v souladu s van Dijkovým ideologickým čtvercem: „vyjadřuje a vyzdvihuje pozitivní informace o Nás“, „potlačuje a snižuje význam negativních informací o Nás“ a hlavně „potlačuje a snižuje význam pozitivních informací o Nich“ - nebo informací o Nich vůbec, aby Věcem veřejným neposkytla užitečnou publicitu (van Dijk, 2000, s. 267). Opoziční strana Věcí veřejné je kromě pozitivních informací o sobě samé ještě příznivcem čtvrtého vrcholu čtverce: „vyjadřuje a vyzdvihuje negativní informace o Nich“, neboť kritika představitelů a kroků vedení radnice je významnou částí obsahu časopisu.

Výzkum tedy ukázal, že oba časopisy přinášejí diametrálně se lišící pohledy na politickou reprezentaci i situaci na Praze 1. Ani jeden z nich nejspíš není zcela věrným obrazem skutečného radničního dění, oba v souladu se zájmy svých vydavatelů vyzdvihují či potlačují určitá témata, události či jejich interpretace – koneckonců blíží se opět komunální volby a v sázce je hodně. Už samotný fakt existence dvou takto odlišných pohledů na pouhých 550ha pražské půdy však představuje pro občany Prahy 1 cennou (a poměrně ojedinělou) možnost srovnání. V ideálním případě pak také impuls k většímu zájmu o dění ve svém bezprostředním okolí, vyšší volební účasti či občanské aktivitě.

Dalším záměrem výzkumu bylo alespoň přibližně zasadit zjištění o radničním měsíčníku Praha 1 do kontextu ostatních radničních tiskovin, jak jej popsala především závěrečná zpráva projektu Radniční listy bez cenzury (Kužílek, 2006) a Hálkova práce (2008). Předkládaný výzkum nepoužívá přesně stejnou metodiku obsahové analýzy ani indikátory jako oba výše zmíněné, možnost srovnání tedy není 100%; přesto však můžeme identifikovat určité trendy v obsahu Prahy 1, které lze komparovat s jejich zjištěními. Prvním z nich je anonymita autorů: zatímco Hálek konstatoval 47,5% nepodepsaných článků (s. 106) a Radniční listy bez cenzury více než pětinu (s. 8), v měsíčníku Praha 1 je bez uvedení autora (nebo pod nicneříkající značkou) publikováno ohromujících 75,6% článků. Platí také, že počet článků otištěných opozičnímu politikovi je velmi nízký (Praha 1 1,7%, Kužílek uvádí cca 10% alternativních názorů), stejně jako frekvence výskytu opozice (Hálek uvádí pouze 0,3% článků, v časopise

Praha 1 jich bylo 5,6%). Naopak starosta je častým aktérem radničního měsíčníku, jako aktér se objevil celkem 39krát, což představuje více než pětinu všech aktérů článků Prahy 1 a koresponduje se zjištěním Kužílka, že průměrně se starosta v jednom čísle objeví sedmkrát. Dalším shodným rysem s jeho zjištěními je fakt, že ani v případě Prahy 1 není opozice zastoupena v redakční radě, nebo že čtenářské příspěvky dostávají minimální prostor. Lze tedy shrnout, že radniční časopis Prahy 1 rozhodně nijak nevyčnívá z neslavného průměru této mediální oblasti, naopak potvrzuje trend horší kvality radničních tiskovin ve velkých městech, jak jej konstatují Hálek (s. 115) i Radniční listy bez cenzury (s. 5).

Předkládaná bakalářská práce tedy poskytla jisté odpovědi a rozšíření poznatků o radničních periodících, zároveň však vyvolává další otázky. Nabízí se například bližší pohled na fenomén gatekeepingu, tj. osob, procesů a vlivů, které v radničních periodících určují, co bude zveřejněno a co ne. Nebo zkoumání celé scény alternativních obecních informací, tj. výzkum opozičních tiskovin či internetových platforem od zmapování jejich výskytu přes důvod vzniku, produkční zázemí, obsahové zaměření až po srovnání s periodiky, vůči nimž se vymezují. U velkých měst (nebo obecně sídel, kde to dovoluje dostupnost jiných informačních zdrojů, např. pokrytí regionálními komerčními deníky) by bylo možné provést srovnání agendy radničních periodik s jinými lokálními médii, případně vnímáním důležitosti témat samotnými občany.

Summary

This thesis' aim was to compare the council's magazine Praha 1 with the Pražan magazine (published by Věci veřejné, the leading opposition party) from the perspective of preferred topics and provided image of political representation. After primal description of the media landscape of council magazines, opposition serials and the political situation of Prague 1 city district, the content analysis method was used. From one year period (April 2009 through April 2010), six issues of each magazine with the same date of publication were analysed, representing 305 articles in total (180 from Praha 1, 125 from Pražan, discrepancy in size is due to smaller number of pages of the latter). From this set, 178 articles (58,4%) contained a politically significant person. The research has shown that while Pražan's preferred topics are the party's own actions, district's development and housing issues, Praha 1 magazine reports mostly on children&education, cultural events and local places of interest. Also, the articles in Pražan are more prone to express judgement on the council's leadership or quality of life in the district (59,2% articles against 37,8% in Praha 1), especially in a negative way. Bigger part of Pražan's articles contains a politically significant person (68,8% against 51,1% in Praha 1). The image of opposition provided is dramatically different – while council magazine hardly mentions them, and if, then in rather negative context, for Pražan – logically - it's one of the most salient topics and actor and its evaluation is rather positive. The council's leadership is very frequently and rather positively depicted by the council magazine (playing well its PR role). Pražan deals with the mayor & co. in important part of its content as well, yet the outcome is rather negative. In the epilogue, results of the research are summarized and certain features of the council magazine Praha 1 are compared to another council magazines described in previous papers.

Seznam použitých zkratk

CVVM – Centrum pro výzkum veřejného mínění

ČSSD – Česká strana sociálně-demokratická

HMP – Hlavní město Praha

KSČM – Komunistická strana Čech a Moravy

MČ – městská část

MK ČR – Ministerstvo kultury České republiky

ODS – Občanská demokratická strana

PR – Public Relations, vztahy s veřejností

SNČR – Syndikát novinářů České republiky

SNK-ED – Sdružení nezávislých kandidátů – Evropští demokraté

SPSS – Statistical Package for Social Sciences

UNESCO – United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

VV – Věci veřejné

Použitá literatura

CURRAN, James. Nový pohled na masová média a demokracii. In: *Politická komunikace a média* / Jan Jiráček, Blanka Řířichová (ed.). Praha: Nakladatelství Karolinum, 2000. ISBN 80-246-0182-6

CVS Consulting pomáháme žít pohodlně [online]. Praha: CVS Consulting s.r.o. [cit. 2010-02-28]. Dostupné z WWW: <www.cvsc.cz>

ČÍŽEK, Jan. Radniční a krajské noviny - stoupající zájem veřejnosti. *Strategie* [online]. 5. února 2007, č. 6. [cit. 2010-04-11]. Dostupné z <<http://www.strategie.cz/scripts/detail.php?id=288661>>

Český statistický úřad. *Informační technologie v domácnostech a mezi jednotlivci* [online]. Praha : Český statistický úřad, 2009 [cit. 2010-04-11]. Formát Excel. Dostupný z WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/domacnosti_a_jednotlivci>

DĚD, Michal. *Tištěné obecní zpravodaje v okresech Praha-západ a Beroun*. Praha : Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, 2009. 113 s. Vedoucí diplomové práce Barbara Köpplová.

DIJK, Teun A. van. *Ideology. A Multidisciplinary Approach*. 2. vydání. London: Sage Publications, 2000. ISBN 0-7619-5655-7.

Evidence periodického tisku a vydavatelů [online databáze]. Praha : Ministerstvo kultury ČR, [cit. 2010-04-28]. Dostupná z WWW: <<http://www.mkcr.cz/scripts/modules/catalogue/search.php?catalogueID=1&lid=1>>

Factum Invenio – fakta na dosah [online]. Praha: Factum Invenio, 2010. [cit. 2010-02-28]. Šest stran nad pětiprocentní hranicí. Dostupné z WWW: <http://www.factum.cz/387_sest-stran-nad-petiprocentni-hranici?PHPSESSID=6d3927d5cc8a42c3d1286614d46aeb7b>

FRANKLIN, Bob (ed.). *Local journalism and local media. Making the local news.* London; New York: Routledge, 2006. ISBN 0-415-37954-7.

GALTUNG, Johan, RUGE, Mari H. The Structure of Foreign News. In *News: a reader /* Howard Tumber (ed.) Vyd. 1. Oxford; New York: Oxford University Press, 1999. ISBN 0-19-874231-2

GfK Czech [online]. Praha: GfK Czech, 2010. [cit. 2010-02-28]. Karel Schwarzenberg a Radek John vévodí žebříčkům popularity předsedů politických stran. Dostupné z WWW:

<http://www.gfk.cz/public_relations/press/press_articles/005271/index.cz.html>

HÁLEK, P. *Tištěné obecní zpravodaje v kontextu české mediální krajiny.* Praha, Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, 2008. 134 s. Vedoucí rigorózní práce Barbara Köpplová.

HARISSON, Shirley. Local government public relations and the local press. In: *Local journalism and local media. Making the local news.* / Bob Franklin (ed.). London; New York: Routledge, 2006. ISBN 0-415-37954-7.

Hlavní město Praha. *Soubor rozpočtů vlastního hl.m.Prahy a městských částí hl.m.Prahy na r. 2009, Příloha č. 1.* [online]. Praha : Hlavní město Praha, 2009 [cit. 2010-05-07]. Formát PDF. Dostupný z WWW:

<http://magistrat.praha-mesto.cz/81062_Soubor-rozpocetuvlastniho-hl-m-Prahy-a-mestskych-casti-hl-m-Prahy-na-r-2009>

Informace o území / Praha 1 [online]. Praha: Městská část Praha 1, 2008. [cit. 2010-02-07]. Informace o území. Dostupná z WWW: <<http://www.praha1.cz/cps/praha-1-demografie.html>>

KANISS, Phyllis. *Making local news*. Chicago: The University of Chicago Press, 1997. ISBN 0-226-42348-4

KUNŠTÁT, Daniel. *Stranické preference a volební model v únoru 2010*. [online]. Praha : Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav Akademie věd ČR v.v.i., 2010 [cit. 2010-05-07]. Formát PDF. Dostupný z WWW: <http://www.cvvm.cas.cz/upl/zpravy/101009s_pv100219.pdf>

KUŽÍLEK, Oldřich. *Závěrečná zpráva průzkumu radničních periodik v rámci projektu Radniční listy bez cenzury* [online]. Praha : Oživení, o.s., 2006 [cit. 2010-05-07]. Formát PDF. Dostupný z WWW: <http://www.bezkorupce.cz/documents/radnicni_listy/shrnuti-pruzkumu.pdf>

MAREK, Rudolf. Praha už není baštou ODS. *Euro* [online]. 21. ledna 2010, [cit. 2010-02-28]. Dostupné z <<http://euro.cz/id/2gvxvc3v90/detail.jsp?id=21133>>

McCOMBS, Maxwell, GHANEM, Selma. The Convergence of Agenda Setting and Framing. In: *Framing public life* / Stephen D. Reese, Oscar H. Gandy Jr., August E. Grant (eds.). Vyd. 1. Mahwah: Lawrence Erlbaum Associates, 2001. ISBN 0-8058-4926-2

Městská část Praha 1. *Schválený rozpočet 2010 - příjmy a výdaje* [online]. Praha : Městská část Praha 1, 2010 [cit. 2010-05-05]. Formát PDF. Dostupný z WWW: <http://www.praha1.cz/cps/media/Schvaleny_rozpocet_2010_P-V.pdf>

Městská část Praha 1. *Schválený rozpočet 2009 - příjmy a výdaje* [online]. Praha : Městská část Praha 1, 2009 [cit. 2010-05-05]. Formát PDF. Dostupný z WWW: <http://www.praha1.cz/cps/media/Schvaleny_rozpocet_2009_PVall.xls.pdf>

McQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. 3. vydání. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-338-3.

NKC : Online katalog Národní knihovny ČR [online databáze]. Praha : Národní knihovna České republiky, 2005- [cit. 2010-05-04]. V softwaru Aleph. Dostupná z WWW: <<http://sigma.nkp.cz/F/>>

OSVALDOVÁ, Barbora. Regionální noviny v České republice z hlediska mediálního zařazení a etiky. In: *Regionální média v evropském kontextu* / Lenka Waschková Císařová (ed.). Vyd. 1. Brno : Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií, 2007. ISBN 978-80-210-4473-9

Politický program. [online] Praha: Věci veřejné. [cit. 2010-02-27]. Politický program. Dostupná z WWW: <<http://www.veciverejne.cz/politicky-program.html>>

POTŮČEK, Jan. Radniční nalejvárna. *Reflex* [online]. 16. prosince 2004, č. 51. [cit. 2010-04-11]. Dostupné z <<http://potucek.blogspot.com/2004/12/radnin-nalejvrna.html>>

REIFOVÁ, Irena (ed.). *Analýza obsahu mediálních sdělení*. 2., přepracované vydání. Praha: Karolinum, 2004. ISBN 80-246-0827-8

Seznam členů rady [online]. Praha: Městská část Praha 1. [cit. 2010-02-07]. Seznam členů rady. Dostupná z WWW: <<http://www.praha1.cz/cps/rada-seznam-clenu-rady.html>>

Seznam politických klubů [online]. Praha: Městská část Praha 1. [cit. 2010-02-07]. Seznam politických klubů. Dostupná z WWW: <<http://www.praha1.cz/cps/zastupitelstvo-4412.html>>

Seznam politických stran a hnutí [online databáze]. Praha : Ministerstvo vnitra ČR, [cit. 2010-02-28]. Dostupná z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/seznam-politickych-stran/Default.aspx>>

SHOEMAKER, Pamela. A New Gatekeeping Model. In *Social meanings of news* / Dan Berkowitz (ed.). 1. vyd. Thousand Oaks: SAGE Publications, 1997. ISBN 0-7619-0075-6

SVATOŠOVÁ, Helena. *Radniční periodika a jejich právní souvislosti* [online]. Praha : Oživení, o.s., 2006 [cit. 2010-05-07]. Formát PDF. Dostupný z WWW: <http://www.bezkorupce.cz/documents/radnicni_listy/pravni-analyza.pdf>

Syndikát novinářů České republiky. *Stanovisko členské komise SNČR ke členství novinářů z časopisů, vydávaných úřady*, 24. března 2004. (Citováno z OSVALDOVÁ, Barbora. Regionální noviny v České republice z hlediska mediálního zařazení a etiky. In: *Regionální média v evropském kontextu* / Lenka Waschková Císařová (ed.). Vyd. 1. Brno : Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií, 2007. 121 s. ISBN 978-80-210-4473-9)

Syndikát novinářů České republiky. *Stanovisko Syndikátu novinářů k radničním tiskovinám*, 2006. (Citováno z OSVALDOVÁ, Barbora. Regionální noviny v České republice z hlediska mediálního zařazení a etiky In: *Regionální média v evropském kontextu* / Lenka Waschková Císařová (ed.). Vyd. 1. Brno : Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií, 2007. 121 s. ISBN 978-80-210-4473-9)

ŠEDÁ, Aneta. *Zpravodaje měst a obcí na Brněnsku*. Brno, Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií, 2009. 110 s. Vedoucí bakalářské práce Jaroslav Čuřík.

TICHOTA, Ondřej. *Vliv regionálních médií na vnímání komunální politiky čtenáři v Mělníku*. Praha, Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, 2008. 96 s. Vedoucí diplomové práce Tomáš Trampota.

TICHOTA, Ondřej. *Současná tištěná média v okrese Mělník*. Praha, Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, 2005. 98 s. Vedoucí bakalářské práce Barbara Köpplová.

TUŠER, Andrej. Středoevropský rozměr slovenských regionálních médií. In: *Regionální média v evropském kontextu* / Lenka Waschková Císařová (ed.). Vyd. 1. Brno : Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií, 2007. ISBN 978-80-210-4473-9

Volby.cz [online databáze]. Praha : Český statistický úřad, [cit. 2010-05-04]. Dostupná z WWW: <<http://volby.cz/>>

VONDRÁŠEK, Josef. Vážení spoluobčané. *Třemšínské listy* [online]. Květen 2010, č. 5, ročník VII. s. 1-2. [cit. 2010-05-07]. Dostupné z <<http://www.tremsin.cz/cs/tremsinske-listy.html>>

WHITE, David M. The 'Gatekeeper': A Case Study in the Selection of News. In *News: a reader* / Howard Tumber (ed.) Vyd. 1. Oxford; New York: Oxford University Press, 1999. ISBN 0-19-874231-2

Zákon č. 2/1993 Sb. (Listina základních práv a svobod)

Zákon 46/2000 Sb. (tiskový zákon)

Zákon 128/2000 Sb. (zákon o obcích)

Zákon č. 131/2000 Sb. (o hlavním městě Praze)

Osoby, které poskytly informace formou osobní komunikace:

ThDr. Kateřina Klasnová, místopředsedkyně strany Věci veřejné, šéfredaktorka časopisu Pražan

Doc. PhDr. Barbora Osvaldová, Katedra žurnalistiky Institutu komunikačních studií a žurnalistiky, Fakulta sociálních věd University Karlovy

PhDr. Jana Radová, vedoucí Útvaru CIK (Centrum informací a statistik kultury),
Národní informační a poradenské středisko pro kulturu (NIPOS)

Alice Rytychová, Asistent – ekonom, Oddělení vnějších vztahů Odboru Kancelář
starosty Městské části Praha 1

Mgr. Marek Šmída, jednatel CVS Consulting s.r.o.

Jan Šulc, Evidence periodického tisku Ministerstva kultury České republiky

Analyzovaná periodika

Měsíčník Praha 1: duben 2009, červen 2009, říjen 2009, prosinec 2009, únor 2010,
duben 2010

Časopis Pražan: duben 2009, červen 2009, říjen 2009, prosinec 2009, únor 2010, duben
2010

Ostatní zmiňovaná periodika

Ďáblické fórum, dostupné z <<http://www.dablickeforum.cz/>>

Ďáblický zpravodaj, dostupné z <<http://www.dablice.cz/obec-dablice/dablicky-zpravodaj/>>

Havířovský objektiv, dostupné z <<http://www.noviny-objektiv.cz/havirovsky-objektiv.php>>

Informační listy, dostupné z <<http://www.mestocernosice.cz/informacni-listy/>>

Jednička, dostupné z <<http://www.ijednicka.cz/>>

Listy hlavního města Prahy, dostupné z <<http://www.listypraha.cz/>>

Listy Prahy I, dostupné z <<http://www.listyprahy1.cz/>>

Malostranské noviny, dostupné z <<http://www.malostranskenoviny.eu/>>

Necenzurované Rožmitálsko, dostupné z

<<http://www.erozmitalsko.cz/rozmitalsko.html>>

OKO - občan klade otázky, dostupné z <<http://praha1.cssd.cz/>>

Ostravak, dostupné z <<http://www.ostravak.info/>>

Pražan, verze pro Prahu 5 a celé hlavní město, dostupné z <www.veciverejne.cz>

Třemšínské listy, dostupné z <<http://www.tremsin.cz/cs/tremsinske-listy.html>>

Zpravodaj Věci černošické, dostupné z <www.vecicernosicke.cz>

Seznam příloh

Příloha č. 1: Stanovisko Syndikátu novinářů ČR k radničním tiskovinám (text)

Příloha č. 2: Kódovací kniha (seznam proměnných a hodnot obsahové analýzy)

Přílohy

Příloha č. 1: Stanovisko Syndikátu novinářů k radničním tiskovinám z května 2006:

„Již delší dobu jsme se setkávali s řadou problémů, týkajících se tzv. radničních novin. Stížnosti na jejich činnost dostávala etická komise, rozhodnutí členské komise o přijímání redaktorů těchto novin za členy syndikátu byla nejednou zpochybněna a rovněž na stránkách Mediažurnálu i webu syndikátu zazněly různé hlasy. Řídící výbor se touto situací zabýval a dospěl k následujícím závěrům: Syndikát novinářů považuje za nešťastné, pokud radnice obcí a měst vydávají své informační tiskoviny pod označením „noviny“ či „zpravodaj“. Podle názoru SNČR to přispívá k matení veřejnosti a k nepřijatelnému zaměňování propagačních tiskovin se zpravodajskými periodiky.

Současně si na základě studia řady exemplářů těchto tiskovin uvědomujeme, že obsahují i kvalitní publicistické materiály a že je tedy nelze paušálně odsoudit jako nenovinářské produkty. Syndikát novinářů ČR upozorňuje své členy, kteří pro tyto radniční tiskoviny pracují, že jsou povinni řídit se Etickým kodexem novináře...

Z dlouhodobého hlediska považuje Syndikát novinářů České republiky za žádoucí oddělení radničních periodik od radnic, zřídit pro ně redakční rady a vydávat je ve vydavatelských společnostech vzešlých z veřejného výběrového řízení.“

Příloha č. 2: Kódovací kniha

Název výzkumu:

Komparace časopisů Praha 1 a Pražan

Metoda:

Kvantitativní obsahová analýza výtisků v období duben 2009 – duben 2010

Identifikační proměnné

oddíl	název proměnné	kód	definice jednotky	poznámky
1	Titul	1	Praha 1	
		2	Pražan	
2	Datum	0409	duben 2009	
		0609	červen 2009	
		1009	říjen 2009	
		1209	prosinec 2009	
		0210	únor 2010	
		0410	duben 2010	
3	Název článku	Jak to zvorat		příklad záznamu
4	Číslo strany	4		příklad záznamu
5	Rozsah	252		příklad záznamu

Analytické proměnné

6	Autor článku	0	Neuvedeno / Zkratka
		1	Starosta
		2	Radní / Koaliční zastupitel
		3	Opoziční zastupitel za VV
		4	Opoziční zastupitel za jinou stranu
		5	Člen komise, výboru / Tajemník
		6	Čtenář / Občan
		9	Člen redakce / Jiný autor

Pokud je podepsáno více autorů, kóduje se ten s nižším číslem (tj. z dvojice starosta – tajemník se uvede hodnota 1 – Starosta.

oddíl	název proměnné	kód	definice jednotky	poznámky
7	Hlavní téma	100	Děni na radnici	
		101	Rozpočet městské části	
		102	Výdaje radnice na vlastní činnost	
		103	Jednání zastupitelstva, rady	
		110	Nebytové prostory, pronájmy	
		120	Práce radnice a její političtí představitelé	
		121	Starosta	
		122	Radní	
		123	Zastupitel(é) koaliční	
		124	Zastupitel(é) opoziční za VV	
		125	Zastupitel(é) opoziční za jiné pol. Strany	
		126	Výbory, komise	
		127	Úředníci radnice	
		128	Poradní sbor občanů	
		130	Činnost Věcí veřejných	
		131	Činnost jiných politických stran	
		140	Korupce	
		150	Volby	
		160	Granty městské části	
		200	Bytová problematika	
		201	Privatizace	
		202	Deregulace nájemného	
		203	Snižování bytové plochy na Praze 1	
		204	Půdní vestavby	
		205	Sociální bydlení	
		300	Kultura	
		301	Pozvánka na kulturní akci, výlet	
		302	Informace o proběhlé akci, oslavě	
		310	Klub Rock Café	
		320	Pražská historie, místopis	
		400	Vnější vztahy	
		401	Komunikace radnice s občany	
		402	Radniční média	
		410	Vztahy s magistrátem HMP, jinou MČ	
		411	Vztahy s centrálními politickými představiteli ČR	
		412	Vztahy se zahraničím	
		500	Zdravotnictví a sociální péče	
		510	Nemocnice a zdravotnická zařízení	
		511	Nemocnice Na Františku	
		512	Kapacita, dostupnost péče	
		513	Investice do vybavení	
		520	Senioři	

oddíl	název proměnné	kód	definice jednotky	poznámky
7	Hlavní téma	521	Kulturní akce pro seniory	
		522	Péče o seniory	
		523	Dopad deregulace nájemného na seniory	
		530	Charita, obecně prospěšná činnost apod.	
		540	Bezdomovci	
		600	Rozvoj MČ	
		601	Urbanismus, plánování	
		602	Vylidňování centra	
		603	Činnost developerských společností	
		604	Rekonstrukce Malostranské besedy	
		605	Václavské náměstí	
		606	Copa Centrum	
		607	Ulice Ve Stínadlech	
		608	Nová budova radnice	
		700	Životní prostředí	
		701	Revitalizace Kampy	
		702	Revitalizace Střeleckého ostrova	
		710	Doprava	
		711	Městská hromadná doprava	
		712	Dopravní omezení	
		713	Parkování, garáže	
		800	Školství, mládež	
		801	Dětská hřiště	
		802	Základní aj. Školy	
		803	Zájmové kroužky, akce pro mládež	
		804	Rušení škol apod.	
		810	Sport	
		811	Olympiáda v Praze	
		900	Občanská vybavenost, každodenní život	
		901	Radniční infoservis např. o svozu odpadu apod.	
		910	Obchod, služby	
		911	Potraviny Žabka	
		920	Kriminalita, černá kronika	
		921	Bezpečnost občanů	
		922	Práce policie, hasičů	
		999	Jiné téma	

Hlavní téma se obvykle objevuje již v titulku, článek se mu věnuje na prvním místě nebo nejvíce. V případě, že se jedná o téma v rámci určitého okruhu, které nemá přidělen vlastní specifický kód, kóduje se zastřešující hodnota daného okruhu – např. Článek o kultuře, který se netýká chystané či proběhlé akce, klubu RockCafé ani místopisu, bude zaznamenán pod hodnotou 300 – Kultura.

oddíl	název proměnné	kód	definice jednotky	poznámky
8	Hodnocení Prahy 1	0	Ne, neobsahuje hodnocení	
		-1	Ano, negativní hodnocení	
		1	Ano, pozitivní hodnocení	

Proměnná Hodnocení Prahy 1 slouží k identifikaci pohledu článku na situaci na Praze 1 a umožňuje zachytit i články bez politického aktéra, které však obsahují hodnotový soud směrem k práci radnice či kvalitě života v městské části. Vyslovené hodnocení musí být explicitní (např. "MČ hospodaří velmi špatně" nebo "díky starostovi je ve městě bezpečno"). Patří sem též informace o finanční podpoře ze strany radnice (např. "radnice podpořila dětský turnaj grantem a propagací", "díky starostovi a dotacím ze strany radnice se senioři podívali do Vídně"). Estetické názory ("Praha 1 je krásná") nejsou pro tuto proměnnou relevantní.

9	Obsah pol. aktéra	0	Ne, kódování dále nepokračuje
		1	Ano, kódování pokračuje

"Filtrovní" proměnná: dále podle kódovací knihy jsou kódovány jen články, které ve své textové nebo vizuální složce obsahují politického aktéra nebo osobu spojenou s radnicí.

10	Aktér 1	100	Radnice
		101	Starosta <i>ve funkci v době publikování článku</i>
		102	Zástupce starosty / Radní
		103	Tajemník, tiskový mluvčí
		104	Koaliční zastupitel
		105	Opoziční zastupitel VV
		106	Opoziční zastupitel jiné strany
		107	Předseda finančního výboru
		108	Jiný představitel radnice
		109	Bývalý starosta
		111	Rada jako celek
		112	Zastupitstvo jako celek
		113	Vedení radnice jako celek
		114	Opozice jako celek
		200	Politická reprezentace ČR
		201	Prezident
		202	Člen vlády, parlamentu
		203	Primátor Prahy
		204	Představitel magistrátu HMP, jiné MČ
205	Člen politické strany, která je součástí radniční koalice		
206	Člen politické strany VV		

oddíl	název proměnné	kód	definice jednotky	poznámky
		207	Člen politické strany, která není součástí radniční koalice	
		300	Osobnost, celebrita	
		301	Osobnost známá mezinárodně	
		302	Osobnost známá v ČR	
		400	Ostatní aktéři	
		401	Dítě	
		402	Senior	
		403	Občan jiné věkové kategorie	
		404	Živnostník	
		411	Instituce podléhající MČ a jejich zástupci (školy apod.)	
		412	Policista, hasič apod.	
		420	Odborník (na problematiku článku)	
		430	Obchodní společnosti a jejich zástupci	
		440	Média a jejich zástupci	
		450	Nevládní, neziskové organizace a jejich zástupci	
		460	Spolky a zájmová sdružení	

Aktér je osoba, skupina nebo organizace, o níž text pojednává, nebo která v něm dostává prostor pro vyjádření. Jiní aktéři jsou kódováni hodnotou 400 - "Ostatní aktéři". Pokud konkrétní aktér kumuluje více funkcí, kóduje se prioritně dle příslušnosti k radničnímu vedení či opozici (např. předseda výboru je zároveň opoziční zastupitel – kóduje se hodnotou 105 – "Opoziční zastupitel VV").

11 Hodnocení Aktéra 1

0	Neutrální, vyvážený
<i>článek obsahuje negativní i pozitivní hodnocení aktéra, víceméně v rovnováze</i>	
1	Negativní, kritický
2	Pozitivní, pochvalný
9	Aktér není hodnocen

Proměnná představuje shrnutí kontextu, v jakém je aktér v článku zobrazen, a hodnocení na zaznívajících na jeho adresu. Roli hrají adjektiva a činnosti, které jsou mu přisuzovány. Za pozitivní kontext / hodnocení je považována např. zmínka o otevřenosti, iniciativě a aktivitě aktéra směrem k občanům, podpora nejruznějších kulturních, dětských, seniorských aj. akcí či organizací, jeho dosažené úspěchy aj. Negativní kontext představuje například porušování zákonů, špatné hospodaření, nedodržení slibu či politického programu, porušení pracovních povinností politika, nejasné majetkové poměry aktéra aj.

oddíl	název proměnné	kód	definice jednotky	poznámky
12	Aktér 2		<i>Hodnoty a vysvětlení viz č. 10 - aktér 1</i>	
13	Hodnocení Aktéra 2		<i>Hodnoty a vysvětlení viz č. 11 - Hodnocení aktéra 1</i>	
14	Aktér 3		<i>Hodnoty a vysvětlení viz č. 10 - aktér 1</i>	
15	Hodnocení Aktéra 3		<i>Hodnoty a vysvětlení viz č. 11 - Hodnocení aktéra 1</i>	
16	Celkové vyznění článku směrem k vedení radnice	0	Neobsahuje hodnocení vedení radnice	
		1	Negativní, kritický	
		2	Pozitivní, pochvalný	
		3	Neutrální, vyvážený	
		9	Vedení radnice není v článku vůbec zmíněno	
<i>Tato proměnná shrnuje celkové vyznění všech aspektů článku směrem k vedení radnice, případně absenci zmínky o něm. Kritéria pro pozitivní / negativní kontext jsou totožná s hodnocením jednotlivých aktérů.</i>				
17	Celkové vyznění článku směrem k opozici	0	Neobsahuje hodnocení opozice	
		1	Negativní, kritický	
		2	Pozitivní, pochvalný	
		3	Neutrální, vyvážený	
		9	Opozice není v článku vůbec zmíněna	
<i>Tato proměnná shrnuje celkové vyznění všech aspektů článku směrem k opozici, případně absenci zmínky o ní. Kritéria pro pozitivní / negativní kontext jsou totožná s hodnocením jednotlivých aktérů.</i>				
18	Zmiňuje článek druhé periodikum?	0	Ne	
		1	Ano	
<i>Proměnná zaznamenávající, zda článek v časopise Praha 1 zmiňuje časopis Pražan a obráceně, Pražan časopis Praha 1.</i>				